

Slovenski ČEBELAR

letnik CXIX • april 2017

4

Kranjska čebela
in rumeni obročki

- Pomen tehtnice v čebelnjaku
- Čebelarjenje v DB- in LR-panjih
- Ali imamo slovenski čebelarji ustrezno nahranjene čebelje družine

15. SLOVENSKI ČEBELARSKI PRAZNIK

Letošnje vseslovensko srečanje čebelarjev bo potekalo v Laškem, 20. 5. 2017. Datum sovпада z rojstnim dnevom našega največjega čebelarja Antona Janše in pričakovanjem razglasitve Svetovnega dne čebel.

Osrednji dogodek se bo pričel ob 11. uri, na prizorišču pred Kulturnim centrom Laško. Z željo, da skupaj obeležimo ta pomemben dogodek, vas vabimo, da se nam pridružite. Veselo, poučno in okusno bo že pred uradnim delom in tudi po njem. Dogodek bo spremljal bogat in raznolik program, dan pa si boste lahko popestrili tudi z obiskom številnih zanimivosti našega območja.

Laško – sotočje dobrega je destinacija, ki leži v srcu neokrnjene narave ob reki Savinji, le 10 km iz Celja. V letu 2013 je pridobila naziv Evropska destinacija odličnosti ter leta 2016 naziv Slovenia Green Destination, kar jo uvršča med destinacije z najlepšimi zelenimi doživetji v Sloveniji. Znana je predvsem po zdravih termalnih vrelih, pivu, cvetju in medu.

Blagodejnemu objemu visokokakovostne in zdravilne termalne vode se obiskovalci lahko prepustijo v Thermani Laško in Rimskih termah. Thermana Laško je v letu 2012 prejela priznanje za čebelarstvo najbolj prijazno podjetje v okviru akcije Ohranimo čebele. Za vse obiskovalce praznika pripravlja posebno ponudbo kopaliških in wellness storitev ter ugodne pomladne programe bivanja v času od 19. 5. do 21. 5. 2017. Da je laška voda izjemno kakovostna in ključna tudi za proizvodnjo dobrega piva, je spoznal medicinar in lektor Franz Geyer, ki je leta 1825 zvaril prvi vrček piva. Še danes, več kot 190 let kasneje, v Laškem pivo varimo z ljubeznijo ter po preverjenih in tradicionalnih recepturah. Na dan dogodka bo Pivovarno Laško možno tudi obiskati in spoznati tradicijo ter sodobne postopke varjenja piva. V Laškem skrbno in z

Informacije in prijave:

TIC Laško, Valvasorjev trg 1, 3270 Laško,
T: 03 733 89 50, E: tic@stik-lasko.si.

**PRIJAVE ZBIRAMO NAJKASNEJE DO
PETKA, 5. 5. 2017.**

ljubeznijo pridelujemo tudi visokokakovostni med. Čebelarstvo je v Laškem vedno igralo pomembno vlogo, organizirano čebelarjenje pa se ponaša s kar 115-letno tradicijo. Člani Čebelarskega društva Laško s svojim delom aktivno sodelujejo pri promociji in razvoju čebelarske dejavnosti v lokalnem in širšem prostoru. Pri nas tako lahko spoznate celotno zgodbo medu, od vrtov medovitih rastlin, mestnega čebelnjaka, prikazov čebelarjenja in vse do pridelave in uporabe čebeljih pridelkov. Še en dokaz pomembnosti čebelarjenja v Laškem je drugo mesto občine Laško na natečaju Čebelarstvo najbolj prijazna občina 2012. Poleg tega bo letošnji čebelarski praznik potekal v znamenju predstavitve in promocije shem kakovosti medu.

Laško poleg doživetij, temelječih na zdravih termalnih vodi ter dolgoletni pivovarski in čebelarski tradiciji, ponuja številne možnosti za aktivne počitnice, kulturna odkrivanja in pestro prireditveno dogajanje skozi celo leto. Za podrobnejše informacije obiščite spletno stran www.lasko.info.

Kot že omenjeno, se bo osrednja prireditev odvila pod šotorom na prizorišču pred Kulturnim centrom Laško, po njej bo sledilo kosilo in razvedrilni program. Pred osrednjo prireditvijo se bo izvedlo tudi fotografiranje praporov čebelarskih društev. Društva bodo prijavnico in vse potrebne informacije za dogodek prejela pravočasno, prijave pa se bodo zbiralale v TIC-u Laško.

Veselim se vašega obiska!

Drage čebelarke in cenjeni čebelarji!

V času, ko smo z nestrpnostjo opazovali uspešnost prezimitve svojih čebel, se nam je ponujala priložnost širitve svojega znanja in spoznavanja nove čebelarke opreme na čebelarstem posvetu v Celju. Tudi letos sta dogodek organizirali Čebelarstva zveza Slovenije in družba Celjski sejem, in sicer na 40. jubilejnem posvetu ApiSlovenija 11. in 12. marca 2017 v Celju.

Upravičeno smo lahko ponosni, da že 40 let neprekinjeno organiziramo tovrstne posvete za čebelarje. Res, da smo te dogodke večkrat različno poimenovali, vendar so bili namen takih srečanj vedno širjenje strokovnega čebelarskega znanja, uvajanje novih tehnologij, pridelava pridelkov in njihovo trženje, zdravstvena zaščita čebel, zakonodaja in v zadnjem času tudi povezovalje čebelarskih organizacij iz drugih držav. V ta namen smo bili leta 2010 tudi pobudniki in izvajalci 1. Mednarodne konference čebelarskih organizacij, ki se odvija v sklopu čebelarskih dni. In ravno tako je potekala letos, že 4. po vrsti.

Prav je, da se ob tem jubilejnem dogodku ozrem 40 let nazaj, na sam začetek oz. na prvi posvet pod imenom »Posvet o sodobnem čebelarstvu«, in tudi zelo na kratko preletim zgodovino posvetov. V letu 1977 je takratni IO ZČDS ugotavljal, da se slovensko čebelarstvo ne razvija v taki meri, kot se pričakuje, ter da je nujno na strokoven način prenesti znanja naprednih čebelarjev in strokovnjakov med druge čebelarje.

Posledica takega naprednega razmišljanja je bila odločitev, da komisija za tehnologijo pri ZČDS organizira posvet o sodobnem čebelarstvu. Tedaj je bilo na ljubljanskem področju zelo aktivno ČD Ljubljana Moste - Polje, ki je že do tedaj uspešno izvajalo svoja izobraževanja v OŠ Polje. Zato je bila odločitev, da bo posvet ravno v Polju, nekoliko lažja in organiziran je bil 1. Posvet o sodobnem čebelarstvu, 22. in 23. januarja 1977 v OŠ Polje pri Ljubljani. Uvodni referat je imel predsednik organizacijskega odbora inž. Ludvik Klun. Ob posvetu je bila tudi razstava čebelarke opreme, ki so jo pomagali pripraviti člani ČD Ljubljana Moste - Polje. Udeležba je bila nad pričakovanji, saj so našli več kot sto udeležencev.

Prav je, da na tem mestu čestitam takratnim članom IO ZČDS in komisiji za tehnologijo za vizionarsko gledanje na potrebo po takem načinu širjenja znanja med

čebelarji in se zahvalim članom ČD Ljubljana Moste - Polje za pomoč pri organizaciji ter seveda OŠ Polje, ki je nesebično ponudila v uporabo svoje prostore. Na čelu te ustanove je takrat ravnateljela gospa Ljuba Novak. Njena simpatija do čebelarstva in njeno zavedanje o pomembnosti takih dogodkov sta botrovala dolgoletnemu uspešnemu organiziranju posvetov.

Posveti so se tako nadaljevali vsako leto in število udeležencev je naraščalo. Počasi so tudi dve avli in razredi v OŠ postali pretesni. Bilo je nekaj organizacij posvetov na Gospodarskem razstavišču Ljubljana, vendar so od leta 1992 do leta 1996 zopet potekali posveti v Polju.

Končno pa je število udeležencev (več kot tisoč) ter razstavljalcev opreme in obiskovalcev le preseglo vse prostorske možnosti šole in zato se je ČZS odločila, da 20. posvetovanje organizira izven slovenske prestolnice, in to v mestu ob Savinji, v Celju, ki se je takrat ponašalo z zelo hitro razvijajočo se sejmsko dejavnostjo. Kakor je pokazal obisk, je bila ta odločitev vodstva ČZS pravilna. Več kot 1300 čebelarjev je napolnilo veliko dvorano sejmišča in tudi razstavne prostore s čebelarsko opremo in inovacijami.

Tema tega posveta je bila vloga matice, ki so jo predstavili priznani nemški strokovnjak inž. Tiesler in seveda domači strokovnjaki na čelu z dr. Poklukarjem. Vsako leto je bila izbrana določena tema, ki je bila v tistem trenutku aktualna. Nanjo so se navezovala predavanja številnih strokovnjakov iz Slovenije in tujine. Vsako leto so posveti oziroma čebelarski dnevi dobili večji pomen in odmevnost tudi v mednarodni čebelarski javnosti. Veseli nas, da je pomen čebelarstva v Sloveniji podprla tudi država in s svojimi predstavniki nadgradila prizadevanja čebelarjev.

Na koncu se zahvaljujem vsem čebelarjem za obisk posvetov, organizatorjem, predavateljem, razstavljalcem, gostom, vodstvu Celjskega sejma in vsem skupaj želim uspešno nadaljevanje takih posvetov.

Marko Alauf, podpredsednik ČZS

KAZALO

UVODNIK

Marko Alauf 97

IZ ZNANOSTI IN PRAKSE

Janez Gregori: Kranjska čebela in rumeni obročki (I. del) 99

Slavko Lešek: Tehnologija čebelarjenja v nakladnem panju od izzimitve do točenja medu 101

Brane Borštnik: Moje čebelarjenje v DB-panjih 103

Dr. Andrej Gogala: Rana peščinarka (*Andrena praecox*) 105

Dejan Milošević: Priprava čebeljih družin na akacijevu pašo 106

Jure Justinek: Pomen tehtnice v čebelnjaku 107

Aleš Bozovičar: Izdelava panja iz stirodurja 108

Mag. Andreja Kandolf Borovšak: Ali imamo slovenski čebelarji ustrezno nahranjene čebelje družine? 110

Jure Justinek: Ureditev medovitega vrta v okolici čebelnjaka 111

DELO ČEBELARJA

Jože Sever: Čebelarjeva opravila v aprilu 112

ZDRAVJE ČEBEL

Snežana Milosavljevič, dr. vet. med.: Kako se s poapnelo zalego spoprijemajo v Srbiji 114

OBVESTILA ČZS

OGLASI 115

OGLASI

V SPOMIN 128

INDEKS

EDITORIAL

Marko Alauf 97

FROM SCIENCE AND PRACTICAL WORK

Janez Gregori: Carniolan bee and yellow segments (part I) 99

Slavko Lešek: The technology of beekeeping in box hive from overwintering to honey extraction 101

Brane Borštnik: My beekeeping in DB-beehive 103

Andrej Gogala, DSc: Small Sallow Mining Bee (*Andrena praecox*) 105

Dejan Milošević: Preparation of honeybee colonies for false acacia forage 106

Jure Justinek: Importance of scales in the apiary 107

Aleš Bozovičar: Creating a styrodur beehive 108

Andreja Kandolf Borovšak, MSc: Do Slovenian beekeepers have properly fed honeybee colonies? 110

Jure Justinek: The arrangement of honey garden around the apiary 111

BEEKEEPER'S WORK

Jože Sever: Beekeeper's tasks in april 112

BEES' HEALTH

Snežana Milosavljevič, DVM: How do they cope with chalk brood in Serbia 114

ANNOUNCEMENTS BY BEEKEEPING ASSOCIATION OF SLOVENIA

ADS 122

IN MEMORIAM

..... 128

PODATKI ZA STIK ČEBELARSKO ZVEZE SLOVENIJE:

Predsednik ČZS: Boštjan Noč, predsednik: 01/729 61 06, 040/436 512, nocb@czs.si

Vodja služb ČZS: Lidija Senič, vodja služb ČZS: 01/729 61 10, 040/436 515, lidija.senic@czs.si

Priznana rejska organizacija: Peter Kozmus, strokovni vodja PRO: 01/729 61 16, 041/352 997, peter.kozmus@czs.si

Opazovalno-napovedovalna služba: Jure Justinek, vodja ONS: 01/729 61 31, 041/644 217, jure.justinek@czs.si, avtomatski telefonski odzivnik: 01/729 61 20, https://cebelar.czs.si/User/Login?returnUrl=/

Svetovalci specialisti za tehnologijo čebelarjenja:

Vlado Auguštin: 01/729 61 24, 040/436 516, vlad.augustin@czs.si

Aleš Bozovičar: 01/729 61 12, 030/604 015, ales.bozovicar@czs.si

Svetovalci specialisti za ekonomiko

Tanja Magdič: 01/729 61 04, 040/436 513, tanja.magdic@czs.si

Nataša Klemenčič Štrukelj: 01/729 61 24, 040/436 518, natasa.klemencic.strukelj@czs.si

Svetovalci specialisti za zagotavljanje varne hrane

Andreja Kandolf Borovšak: 01/729 61 33, 040/436 514, andreja.kandolf@czs.si

Nataša Lilek: 01/729 61 29, 040/436 519, natasa.lilek@czs.si

Tomaž Samec: 01/729 61 18, 040/436 517, tomas.samec@czs.si

Uredništvo: Marko Borko, vodja izobraževanja in usposabljanja: 01/729 61 14, 051/637 204, marko.borko@czs.si, www.czs.si/slovenskicebelar.php

GlasiloslovenskičebelarjejeustanoviloSlovenskočebelarskodruštvozaKranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko leta 1898. Izdaja ga Čebelarstva zveza Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica.

Vpisano je v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS, pod zaporedno številko 585.

Tel.: 01/729 61 00, faks: 01/729 61 32, info@czs.si, www.czs.si

Transakcijski račun ČZS: SI56 0318 6100 2214 727, matična številka ČZS: 5141729, ID za DDV: SI 81079435, šifra dejavnosti: 94.120.

Uredniški odbor

Marko Borko, Brane Borštnik, Stanislav Drev, Vladimir Fajdiga, Janez Gregori, Mira Jenko Rogelj, Andreja Kandolf Borovšak, Borut Preinfalk, Franc Šmerc

Urednik

Marko Borko

Uredništvo

01/729 61 14, 051/637 204, marko.borko@czs.si, www.czs.si/slovenskicebelar.php

Lektorica

Mojca Pipan

Oddaja prispevkov

Članki do petega, obvestila, reklame, mali oglasi do desetega v mesecu.

Avtorjem priporočamo, da v člankih uporabljajo strokovno izrazje v skladu s čebelarskim terminološkim slovarjem. Mnenje avtorjev člankov ni nujno mnenje uredništva. Uredništvo ne odgovarja za vsebino malih oglasov. Prispevki so v elektronski obliki brezplačno in javno objavljeni na spletnem portalu ČZS, spletnem portalu Digitalne knjižnice Slovenije in drugih spletnih straneh.

Reklamni oglasi in osmrtnice

Cela stran: 870 € (zunanja stran ovitka), 680 € (notranjost, živi rob), 495 € (notranjost), pol strani: 435 € (zunanja stran ovitka), 345 € (notranjost, živi rob), 250 € (notranjost), tretjina strani:

165 €, četrtina strani: 120 €, petina strani: 85 €, desetina strani: 35 €. Oblikovanje reklamnega oglasa: cela stran in polovica strani 50 €, tretjina, četrtina, petina, desetina 40 €. Popravki reklamnega oglasa: 1–10 popravkov 2 €, 11 ali več popravkov 5 €. Popust pri ceni za 4- do 6-kratno objavo reklamnega oglasa je 10 %, za 7- do 10-kratno objavo 20 %, za celoletno objavo 30 %.

Člani ČZS lahko dvakrat na leto objavijo brezplačne oglase do 20 besed, vsaka nadaljnja beseda je 0,25 €. Splošni oglaš po 0,25 € za besedo, enako velja tudi za osmrtnice, ki vsebujejo več kot 80 besed. Osmrtnice ne smejo biti daljše od 130 besed. Cene so brez DDV.

Priprava za tisk in tisk: Medium, d. o. o., Žirovnica 60c, 4274 Žirovnica. Tiskano na papirju s certifikatom FSC (trajnostno gospodarjenje z gozdovi). Naklada: 8000, Tiskano: 28. 3. 2017

Izdaja Slovenskega čebelarja je delno financirana iz sredstev Javne svetovalne službe v čebelarstvu.

Fotografija na naslovnici: Čebela na velikonočnici (*Pulsatilla grandis*). Zlato priznanje. Fotografija z mednarodnega natečaja čebelarske fotografije Čebelarske zveze Slovenije 2017.

Foto: Nejc Juvan, Slovenija

Mednarodna barvna koda za označevanje čebeljih matic

Tajništvo: 01/729 61 00, faks: 01/729 61 32, info@czs.si, www.czs.si,

Matej Mandelj, tajnik: 041/337 854, matej.mandelj@czs.si,

Barbara Dimc, poslovna sekretarka: 041/370 409, barbara.dimc@czs.si,

Zlatica Kovačević, administrativna delavka: 01/729 61 24, 030/604 009, zlatica.kovacevic@czs.si

Čebelarska knjižnica Janeza Golčnika (vsak prvi delovni dan v mesecu med 13. in 17. uro):

01/729 61 11, čebelarskajniznica@czs.si, www.czs.si/knjiznica.php

Ohranimo čebele: www.ohranimo-cebele.si

Sklad za ohranitev kranjske čebele: www.czs.si/sklad.php

Spletna trgovina ČZS: www.czs.si/eshop/index.php

Uradne ure na izpostavah JSSČ:

• Mestni trg 4, 8330 Metlika: ponedeljek od 10.00 do 14.00 in petek od 8.00 do 10.00.

• Rožna dolina 50/a, 4248 Lesce (v Čebelarskem razvojno-zobraževalnem centru): ponedeljek od 10.00 do 14.00 in petek od 8.00 do 10.00.

• Ulica Štefana Kovača 40, 9000 Murska Sobota (na sedežu Kmetijsko gozdarskega zavoda Murska Sobota): ponedeljek od 10.00 do 14.00.

• Streliška ulica 150, 2000 Maribor (v Čebelarskem centru Maribor): petek od 8.00 do 10.00.

• Dobrna 1a, 3204 Dobrna (v Kulturnem domu Dobrna): ponedeljek od 10.00 do 14.00 in petek od 8.00 do 10.00.

Kranjska čebela in rumeni obročki (I. del)

Zadnja leta pogosto govorimo o rumenih obročkih na zadkih svojih čebel in se sprašujemo, le od kod so se vzeli. Zgodba ima že dolgo brado in zanimivo si jo bo ogledati nekoliko poglobljeje. Med rasami čebel z dvema do tremi značilnimi rumenimi prvimi obročki zadka, tudi nam je po prvotni razširjenosti najbližja, je italijanska čebela (*Apis mellifera ligustica*), ki naseljuje Apeninski polotok. Nekoliko bolj oddaljena je ciprska čebela (*A. m. cypria*), katere prvi obročki na zadku so obarvani bolj rdečkasto.

Če pomislimo, da so prve čebele prepeljali iz Evrope v Ameriko že v prvi polovici 17. stoletja, v Novo Fundlandijo leta 1638, je pravzaprav kar nekoliko presenetljivo, da so italijanske čebele, ki so bile opisane in čebelarstvu svetu predstavljene kot samostojna rasa že leta 1806, začeli širiti izven njenih meja razširjenosti razmeroma pozno. V Švico so prve prinesli leta 1843, v Nemčijo pa 1853. Ob tem moramo omeniti pomembno zgodbo, povezano tudi z italijansko čebelo.

V Šleziji je deloval velik poznavalec čebelarstva in raziskovalec čebel dr. Jan Dzierzon (1811–1906). Že leta 1835 je postavil tezo, da se nekatere žuželke lahko razvijejo iz neoplojenih jajčec. Ko je dobil italijanske matice, so se te sprašile s troti temne, tamkaj avtohtone čebele. Pri potomcih je videl, da so čebele delavke imele lastnosti matere in očeta, pojavile so se križanke z rumenimi obročki, troti pa niso kazali nobenega znamenja očetov, bili so svetli, kot so čisti potomci italijank: torej niso imeli očetov, razvili so se iz neoplojenih jajčec. Tako je Dzierzon dobil potrditev za epohalno odkritje, deviško rodno ali partenogenezo, s tem pa sprožil pravi vihar ogorčenja. Nanj se je usula ploha kritik, a je ostal neomajen, kot duhovnika so ga upokojili in cerkev ga je začasno celo izobčila. Odkritje partenogeneze je znanost potrdila šele leta 1906, prav v letu odkriteljeve smrti.

Vnašanje italijanske čebele v naše kraje

Italijanske čebele so zanesli tudi v naše kraje in jim na začetku večinoma peli hvalo. O italijanskih čebelah so razpravljali na občnem zboru Kranjske kmetijske družbe, Novice pa so 19. 5. 1858 o tem poročale: »Dosluženi fajmošter (Jurij) Jonke, eden naših najslavnejših bčelarjev, so družbi nasvetovali, naj si družba za poskušnjo kupi nekoliko italijanskih bčel, o katerih se tolika hvala poje, in naj se te italijanke izroče našemu pridnemu gosp. Dulerju v Škerjančjem. Družba bo skusila za prihodnje leto italijanskih bčel dobiti in jih bo dala hvalevrednemu gosp. Dulerju v

rejo« (SČ, 1943, str. 58). Tudi urednik *Slovenske čebele*, Jožef Jerič, je že leta 1877 spodbujal h gojenju italijanske čebele z besedami »Kar laške čebele tiče, prav živo priporočam vsim umnim čebelarjem, katerim okoljščine dopuščajo, da poskušajo z njo, ter poskušnje kakršne koli že naj bodo, v društvenem listu objavijo« (Slovenska čebela 1877, str. 23). V naših krajih, Ljubljani in Kranju, je več let čebelaril in vzrejal matice slavni čebelarški strokovnjak in svetovni popotnik Frank Benton in bil pri nas zadnjič leta 1905. Avgust Bukovec omenja njegovo čebelarjenje na ljubljanskih Prulah, kjer je »na debelo vzrejal matice – menda tudi laške pasme – in jih razpošiljal na vse strani sveta« (SČ, 1943, str. 87). V drugi polovici 19. stoletja je bilo pri nas kar dosti naklonjenosti italijanski čebeli, vzreje njenih matic so se lotili tudi nekateri trgovci s čebelami. Ne nazadnje moramo omeniti tudi Augusta Pollmanna, ki je dal znanstveno ime naši čebeli (1879) in pravi, da ima pogosto rumene potomce, ker ima nekaj malega italijanske krvi. Pri nas so bili primeri, da so vzrejali tudi matice drugih ras. V SČ (1902, str. 11) beremo, da je neki Čeh Dokoupil pred kakimi dvajsetimi leti čebelaril v Dupljah ter gojil in razpošiljal svoje ciprijanke zlasti na Nemško in Rusko.

Opozorila o škodljivosti vnosa tujih ras čebel so stara več kot stoletje.

Kranjska čebela – sivka (*Apis mellifera carnica*)

Italijanska čebela (*Apis mellifera ligustica*)

Foto: Janez Gregori

Foto: Internet

Streznitev ob škodi zaradi vnosa tujih čebel

Začetnim hvalnicam italijanski čebeli pa je počasi sledila streznitev in vse več je bilo opozoril o škodi, ki jo utrpí naša čebela zaradi vnosa tujih ras čebel, saj pride do genetskega onesnaževanja in z njim povezanih posledic. Opozorila so že stara, zelo stara. Če pogledamo več kot sto let nazaj, v 4. letnik *Slovenskega čebelarja*, ki je izšel leta 1901 (!), Anton Žnideršič v prispevku »Odbiranje in vzgoja plemenskih matic« razglablja o vprašanih odbire. Najprej povzdičuje uspehe, dosežene na področju govedoreje, ki so posledica skrbne odbire. Ko pa z njimi primerja uspehe odbire pri čebelah, se dobesedno razjezi. Takole pravi:

»Mi smo sicer jako ponosni na to, da imamo v svoji deželi izborna čebelno pasmo, za katero nas zavidajo drugorodni čebelarji, a zasluge pri tem nimamo nobene. Narava sama daje naši čebeli nadkriljujoče sposobnosti, a slovenski čebelar ni delal po načinu gori imenovanih živinorejcev, ne – njegovo delovanje je bilo celo tako, da je to plemenito pasmo oslabil, degeneriral. Ni čuda, da hodi danes po čebelarskem časopisju drugih narodov glas: 'Proč s tujimi pasmami, katere nam ne dajo zanesljivosti, da so stanovitne!' Tako pojema od leta do leta priljubljenost naše čebele, a ž njo pojema tudi kupčija. Vsega tega pa si največ kriv ti slovenski čebelar! Ostra je sodba, a zaslužena in na mestu. Velika napaka se je storila, in se ponavlja še danes, s tem, da se je kupovala in se kupuje italijanska čebela. Malokje se še dobi naša pristna kranjska čebela; skoro povsod najdemo italijanske bastarde z rumenimi progami pod pasom. Lepe so sicer te pisanke, a prinesle so svojo južno kri v našo pasmo, katera ne daje naši nikakor večje vrednosti. Čistiti bo treba in izbirati, da izbrišemo ta rumeni madež z naše čebele. Prvi pogoj pa bodi: 'Niti ene italijanke več med naše sivke!«

Taka je bila Žnideršičeva sodba pred 106 leti! In kaj se je v zadnjem stoletju dogajalo z našo čebelo – in čebelarji?

Rumeni pasovi, ki danes strašijo po marsikaterem čebelnjaku, govorijo, da se ni kaj dosti spreminilo, da se mešanja ponekod še dogajajo. Prav neverjetna je lahkomišelnost nekaterih čebelarjev, ki si ne dajo dopovedati, da z vnašanjem tujih čebel samo uničujejo naš glavni kapital, ki ga imamo – kranjsko sivko. Mogoče bi težko izpodbijali očitek, da čebelarje premalo seznanjamo s tovrstnimi vprašanji, da jih premalo ozaveščamo. Vendar pa za te prekrške ne moremo sumiti svojih čebelarjev kar vse vprek. Prepričan sem, da to počnejo zlasti tisti, ki bi jim lahko očitali vse kaj drugega kot pa nerazgledanost na čebelarskem področju.

Janez Gregori

janez.gregori@gmail.com

Kranjska sivka je naš glavni kapital. Odgovorni smo jo ohranjati, ker je dokazano najboljša.

Po dogodku Kranjska čebela včeraj, danes, jutri

ČZS je v sodelovanju s KIS-om v četrtek, 23. 2. 2017, na ČZS organizirala letno srečanje vzrejevalcev in posvet z naslovom **Kranjska čebela včeraj, danes, jutri**.

Dogodka so se udeležili številni vzrejevalci, čebelarji in drugi zainteresirani ter delegacija iz Hrvaške na čelu s podpredsednikom in tajnico hrvaške čebelarske zveze in delegacija čebelarjev iz avstrijske Koroške. Namen dogodka sta bila pregled dosedanjega dela na področju selekcije in odbire kranjske čebele ter pregled različnih možnosti nadgradnje naše selekcije v smeri hitrejšega selekcijskega napredka v prihodnje.

V okviru dogodka so bile predstavljene različne teme, ki so povezane s selekcijo kranjske čebele. Na dogodku sta bila glavna govorca g. Krste Bukvič iz Hrvaške, ki je predstavil selekcijsko delo na Hrvaškem, in dr. Aleksander Uzunov s čebelarskega inštituta v Kirchhainu v Nemčiji, ki je predstavil trenutno največji delujoč evropski čebelarski projekt Smartbees ter organiziranost in delovanje selekcije na podlagi platforme Beebreed. Predvsem slednji govorec je na podlagi poznavanja našega rejskega dela in izkušenj ter znanja s področja nemške selekcije predlagal nekatere spremembe našega selekcijskega dela v prihodnje, ki so se v Nemčiji in nekaterih drugih državah izkazale za uspešne. Poudaril je pogoj kontroliranega in načrtovanega opraševanja matic in možnost vključitve naših podatkov v aplikacijo Beebreed, ki zagotavlja stalen prenos izračunanih rezultatov plemenskih vrednosti posameznih matic med vzrejevalci in čebelarji po vsem svetu. Ta možnost čebelarjem nudi nabavo matic glede na njihovo vzrejno vrednost, vzrejevalcem pa učinkovito načrtovanje parjenja matic z najprimernejšimi trotarji. Predstavil je še pomen natančnega ocenjevanja čebe-

lih družin, ki je ključno pri odbiru čebeljih družin, in možnost umetnega opraševanja matic, glede na to, da v Sloveniji težko najdemo primerna mesta za plemenilne postaje.

Na podlagi dogodka smo se dogovorili, da bomo v prihodnje čim bolj izkoristili ponujeno pomoč, ki nam jo omogoča sodelovanje v projektu Smartbees, da svojo selekcijo v prihodnje nadgradimo in na tej podlagi v tujini in doma povečamo zanimanje s strani čebelarjev za nakup matic iz Slovenije.

Dr. Peter Kozmus, SVRP

Progeno testiranje čebeljih matic

Kmetijski inštitut Slovenije, Druga priznana organizacija v čebelarstvu, vabi večja gospodarsko usmerjena in prevozna čebelarstva, da v čebelarski sezoni 2017/18 sodelujejo pri testiranju čebeljih matic v pogojih reje (progeno testiranje). Za čebelarje, ki se bodo vključili v testiranje matic, bomo izvedli usposabljanje in pripravili program oz. navodila za testiranje. Matice bo možno prejeti v petek, 9. junija, ali v petek, 23. junija 2017. Vse zainteresirane čebelarje vabimo, da se prijavijo. Vloge sprejemamo do 12. maja 2017 na telefonsko številko 01/280 52 41 oz. na naslov: Kmetijski inštitut Slovenije, Druga priznana organizacija v čebelarstvu (DPO), Hacquetova ulica 17, 1000 Ljubljana. Prijavite se lahko tudi preko elektronske pošte: vzreja.matic@kis.si. Čebelarstva, ki bodo primerna za testiranje, bomo o izboru obvestili. Vabljeni k sodelovanju!

Kmetijski inštitut Slovenije

Tehnologija čebelarjenja v nakladnem panju od izzimitve do točenja medu

Predstavil vam bom tehnologijo čebelarjenja v nakladnem panju od izzimitve do prvih točenj medu, ki jo uporabljam v svojem čebelarstvu. Ker je snov precej obširna, bom opisal le osnovne postopke, kaj več o moji tehnologiji pa si lahko preberete v lanskem zborniku ApiSlovenije.

Da pa gremo lepo po vrsti, naj se vam najprej predstavim. Moje ime je Slavko Lešek, čebelarim v okolici Laškega na nadmorski višini od 400 do 650 metrov, na sedmih različnih lokacijah. Moji čebelarski začetki segajo 27 let nazaj, ko sem začel spoznavati življenje čebel v dveh AŽ-panjih, ki sta se kmalu povečala na 70 panjev. Leta 2003 sem prvič preizkusil čebelarjenje v nakladnem sistemu, ki sem ga v dveh letih razširil na 30 panjev. Na tem mestu želim poudariti, da sem takoj zaznal veliko prednost nakladnega sistema in sem zato AŽ-panje v letu 2006 v celoti nadomestil z nakladnimi. Zavedati se je treba, da ima vsak panjski sistem tako svoje prednosti kot pomanjkljivosti, največ pa je odvisno od znanja in tehnologije samega čebelarja. Veliko tehnoloških rešitev je dosegljivih tudi na svetovnem spletu v različnih svetovnih jezikih, vendar v večini z enakim panjskim sistemom – nakladnim.

Nekaj dejstev za učinkovito delo

Po mojem mnenju se moramo najprej zavedati in upoštevati nekaj dejstev, da bo naše delo učinkovito, hitro in ne nazadnje tudi dobičkonosno. Kot prvo se moramo najprej v teoriji in nato v praksi v čim večji meri podučiti o biologiji varoje. Literatura je na voljo tako v slovenskem kot tujih jezikih in najbolje je, če si jo preberemo mnogokrat. V veliko pomoč nam bo tudi snov, ki jo na predavanjih podajajo veterinarji enot NVI po celi državi.

Zaboj za ometence, ki ga lahko sestavimo pred sezono.

Kot drugo se je treba zavedati, da si moramo pred sezono zagotoviti vse orodje, sestavne dele panja, kot so naklade, podnice, strehe in satniki z vtrtimi satnicami, in drug potreben pribor, da jih bomo imeli pri roki, ko jih bomo potrebovali. Velikokrat se nam bo namreč zgodilo, da jih bomo hitro potrebovali, ko bomo

širili gnezdo družine ali jo razmnoževali z narejenci, ometenci in včasih tudi z naravnimi roji.

Kot tretje se moramo zavedati, da je naša kranjica po genetiki zelo eksplozivna v razvoju že zgodaj spomladi in nagnjena k rojenju, kar pa lahko s pravil-

no tehnologijo obrnemo sebi v prid, saj bomo le tako prišli do zelenega medu in drugih pridelkov čebeljega panja.

Četrto se moramo pred sezono dobro podučiti o primer- ni tehnologiji čebelarjenja med čebelarsko sezono in jo po potrebi nadgraditi in izmenjati znanje s kakšnim drugim čebelarjem, saj več glav več ve.

Pregledi in posegi od januarja do marca

Čebelje družine prezimujem v dveh velikih nakladah 1/1, dvotretjinske naklade pa uporabljam za medišča. Same naklade so izdelane iz 5-centimetrskega v kalup vlitiga stiropora proizvajalca Frankenbeute iz Nemčije in so 11-satne.

Ocenitev moči zgodaj pomladi

Prednosti teh naklad se покаžejo predvsem pri hitrem pomladanskem razvoju marca in aprila ter v vročih poletnih dneh, saj na bradah panjev ni visečih čebel. Mediščno satje imam pozimi skladiščeno v hladilni komori in do zadnjega sata je vse deviško. Pred prvim kontrolnim pregledom čebelje družine pozimi nekajkrat vizualno preverim, sredi februarja vsak panj na strani tudi potežkam, da ugotovim število družin, ki jim bom ob prvem pregledu dodal sate s hrano, ki so skladiščeni v hladilni komori.

Prvi pregled opravim na začetku marca, ko je temperatura zadovoljiva in čebele lepo izletavajo, zeleno je, da je ta dan brez vetra. Moč družine lahko z dokaj veliko natančnostjo ugotovim že s pogledom preko zaščitne folije pod pokrovom, ki je ob prisotnosti zalege tudi delno zarošena, lepo pa se vidi, koliko ulic zaseda družina. Po odstranitvi folije čebele rahlo zadimim, da se umirijo, in nato izvlečem sat, ki ga čebele slabo zasedajo, druge sate pa nato brez izvlečenja iz naklade na hitro prelistam, da ugotovim količino hrane

Vsak panjski sistem ima prednosti in pomanjkljivosti. Največ je odvisno od tega, kar ima čebelar v glavi in rokah.

Preverjanje količine zalege pri prvem pregledu 7. 3. 2017

kljub najhladnejšemu januarju v zadnjih tridesetih letih.

Drugi pregled sledi ob ugodnem vremenu v drugi polovici marca oziroma 10–14 dni po prvem pregledu. Število zaleženih satov v obeh nakladah je 8–10, zato sedaj naklade zamenjam in gre zgornja na podnico, spodnja pa nanjo. V sedanjo zgornjo naklado prestavim sat z delno pokrito zalego, obnjo pa na vsako stran dodam sat s satnico.

Tretji pregled sledi čez 7–10 dni, ko družinam dodam naslednje 2–3-satnice, čez zgornjo naklado pa položim matično rešetko in nanjo mediščno 2/3-naklado, v katero se bodo naselile na novo poležene čebele in sprostile prostor v plodišču. Po moji tehnologiji mora imeti vsaka gospodarna družina do cvetenja češnje, kar se zgodi med 10. in 20. aprilom, zgrajenih 4–5 satnic.

Protirojilni ukrepi za več izgrajenih satov in polna medišča

Ob veliki ponudbi medicīne v naravi in 10–12 zaleženih satih se pojavi intenziven rojilni nagon, zato moramo nujno ukrepati, da se izognemo neželenemu rojenju. Sedaj z drugo matično rešetko pregradim plodiščne naklade, da bom čez 4–5 dni lažje našel matico. Ko pretečejo ti dnevi, s pregledom zalege najdem matico in ji, kolikor največ lahko, razširim prostor za zaleganje, vedno pa je naklada z matico postavljena nad prvo naklado in od spodaj in zgoraj omejena z matično rešetko. Posledično s tem čebele prisilimo, da bodo prineseno medicīno skladiščile v mediščno naklado tik nad gnezdo – v plodiščno naklado, v kateri je matica. Po desetih dneh priprtja matice sledi zadnji protirojilni ukrep v sezoni, in sicer odstranitev naklade z matico na novo podnico, ki je lahko vmesna podnica – Snelgrova deska – ali nova podnica na podstavku panjev na istem mestu. V danih razmerah imamo naslednje stanje: na prvotni lokaciji družine nam je ostala ena plodiščna naklada s pokrito zalego in brez matice, ki smo jo odvzeli po zgornjem postopku. Tej družini dodamo novo oprášeno matico ali, če te nimamo, zrel matičnik tik pred izleganjem in novo mediščno naklado. Cel panj sedaj vsebuje eno plodiščno naklado z dodano matico v matičnici ali zrel matičnik, za katerega je želeno, da je zaščiten. Preko naklade postavimo matično rešetko, nanjo pa dve mediščni nakladi 2/3. Novonastala družina se-

daj zaradi pomanjkanja zalege vso pozornost nameni zbiranju medicīne. Če pa smo družini dodali zrel matičnik, moramo računati, da ta družina po uspešni vrnitvi nove matice iz prahe ne bo več sposobna do kostanjeve paše nabrati izdatnega medu, saj bo po treh tednih premalo številčna.

V na novo oblikovani družini s staro matico, ki smo jo odvzeli prvotni družini, imamo naslednje stanje: vse pašne čebele so se vrstile v na novo oblikovan panj na stari lokaciji, zato čez dan ali dva sledi pregled družine s staro matico. Velikokrat imamo prisotne matičnike, ki so zaradi izgube pašnih čebel in drugih panjskih čebel, ki so ostale na stari lokaciji, v fazi podiranja. Imamo tudi družine, ki niso potegnile matičnikov, kljub utesnjenosti v prejšnjem panju, in če imajo te družine tudi druge želene lastnosti, jim dodamo novo plodiščno naklado z mladim satjem in satnicami, preko dodane naklade pa matično rešetko in eno mediščno naklado 2/3. Drugim družinam, ki so imele prisotne matičnike, pa poiščem matico in jo za 10 dni pripremem v izolirano matičnico, po desetih dneh matico uničim, po 24 urah pa to naklado dodam družinam z letošnjo mlado matico. Čebele v tej nakladi se bodo brez težav združile v novo dodani družini, saj so po 24 urah začutile brezmatičnost, zaradi samo pokrite zalege pa tudi ne morejo vzrediti lastne matice in bi bile obsojene na propad.

Po zgoraj opisanem postopku smo do 10. maja rešili rojilni nagon v celotnem čebelarstvu in naša glavna skrb je, da bomo ob ugodnem vremenu natočili čim več medu, ob tem pa dali v gradnjo čim več satnic tako, da bomo imeli po zadnjem točenju v plodišču vsaj za eno naklado letošnjih zgrajenih satov. V času intenzivnega medenja lahko damo močnim čebeljim družinam v gradnjo čim več mediščnega satja 2/3, saj je satje prva skleda za med, ki ga naše ljubljenske neutrudno zbirajo. Želim vam, da boste s pomočjo zgornjega prispevka v letu, ki je pred nami, natočili čim več vrhunskega slovenskega medu in pridobili tudi druge pridelke čebeljega panja.

Močna čebelja družina tik pred zadnjim protirojilnim ukrepom

Polnjenje medicīne v deviški sat

Slavko Lešek

slavko.lesek@siol.net

Moje čebelarjenje v DB-panjih

Čebelariti sem začel pred 35 leti, tako kot večina slovenskih čebelarjev v AŽ-panjskem sistemu. Ob spoznavanju skrivnostnega življenja čebel in stalnem izpopolnjevanju in izmenjavanju mnenj sem seveda spoznal tudi druge načine čebelarjenja. Veliko sem jih do sedaj preizkusil, med drugim tudi nakladni način čebelarjenja. Začel sem z LR-sistemom, v zadnjih petnajstih letih pa čebelarim v 10-satnih DB-panjih. Seveda nekoliko prirejenih, glede na svoje potrebe, izkušnje in želje po čebelarjenju. So preprosti, prijazni za čebele in čebelarja in v njih je možno pridobivati neoporečne pridelke iz čebeljega panja.

In zakaj sem se odločil za čebelarjenje v DB-sistemu?

- Ker mi omogoča preprost in hiter pregled čebeljih družin.
- Ker imam plodiščne sate samo za plodišče in mediščne sate samo za pridelavo medu. Prevešanje ni možno.
- Ker se mediščni sati pri točenju ne poškodujejo, pa četudi ni bilo v njih nobene zalege.
- Ker mediščno satje lahko uporabljam veliko dlje kot plodiščno, saj v teh celicah ni nobenih ostankov od izleganja čebel.
- Ker ima plodišče dovolj velik prostor za normalen razvoj in za prezimovanje gospodarske družine.
- Ker v času zatiranja varoj mediščne sate zlahka odstranim in obravnavam samo plodišče.

Seveda sem se moral ob prehodu s klasičnega AŽ-sistema na DB-sistem kar veliko naučiti. Imel sem možnost ogleda čebelarjenja na zahodu Evrope, kjer večina čebelarji v DB-panjih. Ugotovil sem tudi, da so stranice vseh gospodarskih DB-panjev debeline 25 mm, kar čebelam omogoča dobro preživetje predvsem v poletnem obdobju, ko je vročina največji

Panje imam nameščene na kovinskih stojalih, ki imajo v podnožju posebno komoro, kjer je tekočina, ki preprečuje dostop mravljam do panjev.

DB-panj na visoki podnici, v kateri je prostor za smukalnik cvetnega prahu, v času zatiranja varoj pa mreža s testnim vložkom za pregled odpada varoj.

Okvir okoli oboda panja omogoča lažje odpiranje zlepljenih naklad, posebej ob prvem spomladanskem pregledu. Okvir pa tudi preprečuje zmečkanje čebel, kadar zaklado postavimo na podlago.

propolisom zlepljene naklade. Panje z letvicami je tudi lažje pripraviti za prevoz, končno pa letvica tudi preprečuje prepih.

Kako preiti z AŽ- na DB-sistem?

AŽ-sate se s čebelami, zalego in matico namesti v DB-satnike in vstavi v plodišče. Vstavim en takšen satnik z AŽ-satom, nato DB-satnik s satnico, nato zopet DB-satnik z vstavljenim AŽ-satom in tako vse dokler ne zapolnim prostora plodišča. Ko čebele zgradijo satje in ga začnejo uporabljati za svoj življenjski prostor, drugo AŽ-satje umaknem in zamenjam z DB-satniki s satnicami.

V ospredju je DB-sat mediščnih mer z vpetim okvirčkom za gradnjo trotovine. V ozadju je v DB-satnik nameščen AŽ-sat za selitev družin v DB-panj.

Čebelje družine na DB-satih so iskano tržno blago, saj se dobro prodajajo tako doma kot v Italiji, Franciji in Španiji.

sovražnik v čebelji družini, pozimi pa stranski sati ne splesnijo.

In še po eni posebnosti se moji panji razlikujejo od običajne ponudbe na trgu. Vse naklade in tudi pokrov panja, v katerem je tudi pitalnik, so obdani z letvico (glej skico). Letvica preprečuje zmečkanje čebel v času pregledovanja, ko naklado postavim na podlago. Letvica je zelo uporabna pri odpiranju panja, saj s pomočjo čebelarskega dleta lažje ločim s

Skica prereza stranice

Visoka podnica s testnim vložkom forex plošče omogoča pogled v stanje varoj ali pa zimski vpogled v moč družine, kot je prikazano na sliki.

Tik pod pokrovom panja je posebna 8 cm visoka naklada, v kateri je v času krmljenja nameščen pitalnik. Uporabljam večinoma velike, 5-litrške plastične pitalnike, ki so se mi do sedaj v praksi pokazali kot najprimernejši. Poleti in pozimi pa je na mestu pitalnika 5 cm debela poliuretanska pena kot dober izolator pred vročino in mrazom.

Druga možnost, ki jo osebno tudi bolj priporočam, pa je, da nov DB-panj naselite z rojem ali ometencem, ki ima mlado oprášeno matico. Ometenec mora imeti približno tri kilograme čebel, da bo družina hitro zgradila satje za čebelji zarod in prostor za zalogo hrane in cvetnega prahu ter čim prej začela normalen razvojni cikel.

Družine v DB-panjih običajno prezimujejo na sredini. V primeru, kot je na sliki, pa družino prestavim na sredino, tako da dva desna sata odstranim, satje premaknem na sredino, ne da bi ga izvlekel iz panja, na desno stran pa vrnem odvzeta sata.

Ne pozabite na zatiranje varoj, saj se roj ali ometenec brez zalege najboljše očisti tega nadežnega zajedavca. Sam zatiram varoje po dveh dneh od naselitve v panj. Mlado naseljeno družino je treba izdatno krmiti. Predlagam, da za prvo naselitev uporabljate ekološke satnice s certifikatom tako za plodišče kot za medišče in začnete čebelariti v neoporečnem satju.

Kako čebele spraviti iz plodišča v medišče?

Ker je običajno nad gnezdrom družine nekoliko večji medeni venec, se čebele nerade naselijo v mediščno naklado, še posebej, ko ta nima izdelanih satnic. S tem

namenom iz plodišča odvzamem dva sata ju zamenjam s satoma, ki sta namenjena za medišče. Ko sta ta dva zgrajena in zaležena, ju prestavim v medišče, tako kot kaže priložena shema. Čebele takoj naselijo medišče, zgradijo druge satnice in ob paši tudi napolnijo medišče.

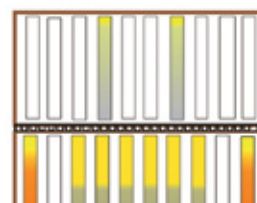
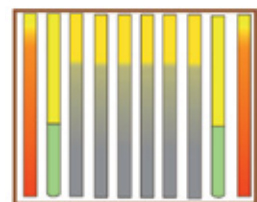
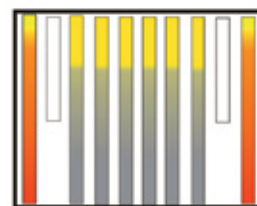
Opisani postopek uporabljam tudi v primeru že izdelanega satja, saj tako čebele hitreje naselijo mediščno naklado in jo ob medenju tudi napolnijo. Polno naklado lahko iztočim ali pa jo dvignem in na njeno mesto postavim novo mediščno naklado s praznim satjem. Čebele morajo imeti vedno dovolj praznih celic, da njihova vnema za nabiranje nektarja ali mane ne usahne.

Za medišča so na tržišču tudi sati debeline 32 mm, tako da jih je v medišču devet, vendar se meni ta način ni obnesel. Med v teh satih je imel več vlage, kot ga ima v klasičnih satih debeline 25 mm.

Na drugem in devetem položaju plodišča imam sat mediščnih mer, pod njim pa je vpet okvirček, kjer čebele gradijo trotovinu. Oboje skupaj ima isto višino kot plodiščni sat. Tako zagotovim, da čebele trotovin celic ne gradijo drugje, in imam tudi idealno možnost za izrezovanje trotovine, saj s tem zmanjšujem populacijo varoj.

Za kaj se uporablja odlagalna skrinja?

Podolgovati DB-panj (skrinjo) uporabljam za odlaganje zaleženih satov iz gospodarskih družin. V skrinji imam v času intenzivne čebelarke sezone eno matico, ki ima omejen prostor za zaleganje z matično rešetko, v drugi del pa odlagam satje s pokrito zalego, ki ga odvzamem iz gospodarskih družin. Stari sati so v tem odlagalnem delu skrinje toliko časa, da se izleže vsa zalega, nato pa jih izločim iz uporabe. Namesto odvzetih satov v gospodarskih panjih pa vstavim satnice in na ta način skrbim za menjavo satja. Tako je v gospodarskih družinah vedno dovolj nepokrite zalege, kar je pogoj za večji donos cvetnega prahu. V vseh DB-panjih na domači lokaciji n mreč smukam cvetni prah.

LEGENDA:

- ČEBELJA ZALEGA
- TROTOVINA
- CVETNI PRAH
- MED
- NOVA SATNICA

Podolgovati DB-panj oz. odlagalna skrinja. V podolgovatem panju prezimujejo rezervne družine na sedmih satih (posneto 8. marca).

Po končani pašni sezoni imam v skrinji prostor za rezervne družine. Sestavim jih tako, da s pregradami panj razdelim na pet enot s po sedmimi sati. Aprila pa te rezervne družine po potrebi dodam šibkejšim družinam ali pa jih uporabim za novo močno gospodarsko družino. Samo močna družina bo dala dovolj čebeljih pridelkov in tudi dovolj čebel za izdelavo ometencev.

Za zaključek še malo apimetrije

Tabela s številom čebeljih celic zgovorno prikazuje, koliko več prostora (22.000 celic) imajo čebele v plodiščnem prostoru desetsatnega DB-panja. Spomladi omogoča DB-panj hitrejši razvoj, saj so medeni venci nad zalego veliko večji, kot so v AŽ-panjih. Zimske zaloge medu in cvetnega prahu so lah-

ko obilnejše, prostora za samo prezimovanje pa je tudi veliko več kot v klasičnem AŽ-panju ali LR-panju na eni nakladi.

Ker pa smo v Sloveniji navezani na AŽ-panj in seveda čebelnjak, ki je naš ponos, imam v načrtu izdelavo panja z merami DB-satnic, ki se bo umestil v čebelnjak, z zadnje strani pa bo kot klasični AŽ-panjski sistem, s to razliko, da ne bo potrebno in ne bo možno prevešanje. O rezultatih pa takrat, ko bom to preizkusil v praksi.

Tip panja	Število celic na enem satu
DB	9600
AŽ	7400
Razlika v prid DB-panju	2200

Brane Borštnik

brane.borstnik@gmail.com

Rana peščinarka (*Andrena praecox*)

Zgodaj spomladi ob vodah cvetoče vrbe so bogat vir medicine in peloda za čebele. Nekaj vrst peščinških čebel (rod *Andrena*) je prehrabnih specialistov, ki hrano za svoj zarod nabirajo le na vrbovih mačicah. Najpogostejša izmed njih je rana peščinarka (*Andrena praecox*). Velika je od 10 do 11 mm, z gostim rjavim kožuščkom. Samci imajo dolge čeljusti, s katerimi med parjenjem primejo samico za vrat. Vse vrste čebel, ki letajo na vrbah, so bile zelo prizadete ob zgodnjih pomladih, ko so vrbe zacvetele prezgodaj, ko se čebele še niso izlegle. Dodatno so jih prizadele pomladanske pozebe, ki so sledile. Vse težje najdejo prostor za gnezdenje, saj potrebujejo slabo zaraslo zemljišče, v katerega skopljejo rove. Bregovi voda so vse bolj zarasli s tujerodnim japonskim dresnikom. Po drugi strani jih ogroža izsekavanje drevja in grmovja ob potokih in rekah, saj pri tem posekajo veliko vrb. Kljub temu je rana peščinarka na evropskem rdečem seznamu označena kot neogrožena vrsta.

Dr. Andrej Gogala

gogala62@gmail.com

Strokovna razprava o prevozu čebel na pašo

ČZS, JSSČ, bo v **torek, 25. aprila 2017, ob 16.** uri pripravila strokovno razpravo o **prevozu čebel na pašo**. Razprava bo potekala v prostorih čebelarstva in apiturizma Štefana Šemena v neposredni bližini biološke čistilne naprave Melinci. V razpravi bodo sodelovali Aleš Bozovičar, svetovalec JSSČ, Jure Justinek, vodja ONS, Stanislav Čiček, poverjenik in predsednik

ČD Moravske Toplice, ter čebelarja prevoznika Matjaž Levičar in Štefan Šemen, predsednik ČD Beltinci.

Na razpravi bomo govorili:

- o različnih izvedbah samih prevoznih enot,
- na podlagi česa se odločimo za premik čebel na določeno lokacijo,
- katera potrdila in dovoljenja potrebujemo za premik,
- o pripravi čebeljih družin pred premikom,

- kdaj opravimo premik in kako pravilno namestimo prevozniki čebelnjak na stojišču...

Po zaključku strokovnega dela, če nam bosta le vreme in narava to dopuščala, pa vse zainteresirane vabimo na ogled večje prevozne enote, ki bo stala na isti lokaciji. Na tokratno strokovno razpravo ste vljudno vabljeni vsi čebelarji.

Aleš Bozovičar, svetovalec JSSČ

Priprava čebeljih družin na akacijevo pašo

Glavna naloga družinskega čebelarstva Milošević iz Srbije je zadnjih sedemdeset let pravočasna priprava čebel na glavno akacijevo (*robinia pseudo-acacia*) pašo v maju. Nekoč je bilo mnogo preprosteje, podnebne razmere so bile drugačne, bilo je manj čebeljih bolezni pa tudi uporaba pesticidov ni bila tako obsežna. Ko pa preide čebelarjenje iz konjička v odgovoren poklic in posel ter začnemo čebelariti z več kot 600 AŽ-panji, se način čebelarjenja spremeni, profesionalizira. Danes imamo polovico čebel na petih prevoznih enotah, kar je pogoj za uspeh in doseg cilja, ki smo si ga zastavili: visok donos medu po panju.

Priprava čebel na akacijevo pašo se začne v prejšnji sezoni z zamenjavo matice – družine z mlado kakovostno matico so spomladi le redkokdaj brezmatične – in se nadaljuje po zadnjem točenju, pri nas je to po točenju sončničnega medu, s pravočasnim zdravljenjem proti varojam in zadostnim dokrmnjenjem ter ustrezno zazimitev.

Kljub resnemu načrtovanju je težko predvideti vse morebitne težave na poti do cilja. Zadnjih šest let se pri nas pojavlja mana, ki je ob samem začetku pojava čebelarjem povzročala veliko preglavic in številne zimske izgube. Težave so nastale, če je bilo pozno medenje obilnejše in so čebele manov med odlagale tudi v medišče. Mnogi čebelarji so se tedaj prvič srečali s temnim medom specifičnega okusa in vonja. V našem čebelarstvu smo od tedaj zelo pozorni na pojav pozne manove paše; točenje velikega števila družin v septembru je namreč časovno zelo zahtevno delo, ki pa ga je treba opraviti hitro, da bi se izognili ropu in bi čebele pravočasno zdravili proti varojam.

Po takšnih poznih pašah čebelje družine vedno še dodatno nakrmimo in tako dopolnimo zimsko zalogo ter posledično z vnosom sladkorne raztopine razredčimo morebitne ostanke neiztočenega manovega medu v panjih ter jim tako olajšamo prezimitev. Ko so družine brez zalege, pa opravimo zdravljenje z oksalno kislino.

Na začetku februarja pokladamo čebelam sladkorno-medene pogače, ki jih pripravljamo sami. Na začetku marca pa v prevozne enote namestimo grelnike in jih ogrevamo na 15 °C, da bi čebeljim družinam omogočili ustrezne „temperaturne“ razmere, pri katerih bodo matice zalegle kar največ jajčec. Naš cilj je s segrevanjem notranjosti zabojnikov pridobiti do paše na akaciji vsaj polovico sata zalege (več) po čebelji družini. Tako imamo na prevoznih enotah s 70 panji 35 satov zalege več, kot bi je imeli, če notranjosti prevoznih enot ne bi ogrevali.

Ko se otopli, se poveča vnos cvetnega prahu; najobilnejša vira peloda sta pri nas leska in regrat. Tedaj postavimo higienske napajalnike v bližino čebelnjakov, da bi, kolikor je le mogoče, zmanjšali izgube letnih čebel. Družini je voda življenjsko potrebna, zgodi pa se, da se čebele, ki so predaleč odletele po vodo, zaradi ohladitev oz. vetra ne vrnejo v panj. V tem času natančneje spremljamo vremensko napoved in razvoj prvih cvetnih brstov na sadnem drevju, pri nas je to najprej na češnjeliki slivi (*Prunus cerasifera*). Če je vreme ugodno in na vidiku ni daljših ohladitev s temperaturami pod 0 °C, začnemo dražilno krmljenje nekaj dni pred začetkom cvetenja sadnega drevja. Prvi testni obrok je obilnejši: 500–700 g (sladkor in voda v razmerju 1 : 1); glede na hitrost odvzema hrane ugotovimo moč čebelje družine. Dan po prvem obroku preverimo pitalnike vseh družin. Družine, ki so pobrale vso hrano, so dovolj močne in bodo želene moč morda dosegle še pred akacijevo pašo; pri teh družinah moramo biti pozorni na morebitni pojav rojilnega razpoloženja in pravočasno ukrepati. Družine, ki jim je v pitalniku ostalo le nekaj hrane, bodo najverjetneje dovolj močne in razvite za pašo na akaciji. Družine pa, ki se sirupa niso pritaknile ali pa so ga pobrale le malo, čim prej pregledamo in ugotovimo razloge za takšno stanje (brezmatičnost, nosema, varoja ...). Po pregledu se odločimo in družine, ki so malce številčnejše od preostalih, pa vseeno niso pobrale hrane oz. so je pobrale le malo, ohranimo in spremljamo njihov razvoj. Najslabše družine pa združimo med seboj in prav tako spremljamo njihov razvoj. Tem družinam najpogosteje zamenjamo matico takoj, ko imamo na razpolago oprašene letošnje matice. S tako saniranimi najslabšimi družinami v prihodnje ne bo veliko dela, ker se razvijajo počasi.

Drugi dve skupini družin pa natančno pregledamo ob začetku cvetenja sadnega drevja. Ugotavljamo obseg in kakovost zalege. Sate z več kot 40 % medu pomaknemo na stran, k stenam panja. Pokrovce medenih vencev na preostalih satih z zalego lahko nastrgamo in tako spodbudimo čebele k prenašanju zalog; lahko pa jih obrnemo tudi tako, da je del, ki je bil doslej obrnjen proti pitalniku, obrnjen proti žrelu; posledično je sedaj hrana pri žrelu, česar čebele ne marajo ter bodo tudi to hrano prenesle in tako naredile dodatni prostor za zaleganje matice.

Po 7–10 dneh v plodišče dodamo po eno satnico levo ali desno ob rob zalege, satje pa, ki je polno medu in je v neposredni bližini zalege, prevesimo (prestavimo v medišče). Manjkajoče satje v plodišču nadomestimo z mladim satjem, lep izgrajen mlad sat lahko sedaj dodamo tudi v sredino plodišča med zalego. Ob dražilnem krmljenju skrbno spremljamo gibanje panjskih tehtnic. Če je vnos iz narave večji od porabe, tedaj dražilno krmimo vsak tretji dan po 500 ml, če pa ne nadomešča dnevne porabe družine, krmimo vsak drugi dan, in sicer toliko, da je tehtnica vsak drugi dan 100 g „v plusu“.

Ko zacveti oljna repica, prepeljemo prevozne enote na prvo resnejšo pašo v sezoni, to je približno 20 dni pred začetkom paše na akaciji in čas za natančnejši pregled čebeljih družin. Ob tem pregledu dobi vsaka družina najmanj dve ali več satnic, tako dopolnimo tudi manjkajoče mediščno satje. Na akacijevi paši družine predvsem nabirajo in manj gradijo. Tedaj začnemo za nas najpomembnejši po-

seg v vsej čebelarški sezoni, in sicer z izenačevanjem družin kot pripravo na akacijevu pašo. Vsaka čebelja družina mora imeti 20 dni pred začetkom cvetenja akacije sedem satov pokrite zalege. Družinam, ki imajo več zalege, jo odvzamemo, tako da imajo po posegu šest satov zalege, z odvzeto zalego okrepimo družine, ki imajo manj kot sedem satov pokrite zalege. Družinam, ki imajo le pet satov pokrite zalege, dodamo 3 sate s pokrito zalego ter spremljamo njihov razvoj in moč po paši na akaciji, če tedaj ni zadovoljiva, zamenjamo matico. Družinam pa, ki imajo manj kot pet satov pokrite zalege, odstranimo matico in jih okrepimo z lansko rezervno družino, ki naj ima štiri do pet satov zalege.

Ko smo vse družine na prevozni enoti ali v čebelnjaku izenačili, spremljamo kontrolno tehtnico, ki jo imamo na lokaciji, kamor nameravamo čebele preseliti na akacijevu pašo. Ko tehtnica na omenjeni lokaciji pokaže dnevni donos 500 g, tehtnica, ki jo imamo pri čebelah na oljni repici, pa pokaže dnevni donos manjši od prvega (na lokaciji za akacijevu pašo), preselimo čebele na pašo na akaciji ter dan po selitvi iztočimo ves med iz medišč, da bi pozneje lahko točili sortno čist in kakovosten svetel med akacije.

Zadnjih nekaj let je na eni paši na akaciji težko iztočiti povprečno 25–30 kg po družini, zato čebele selimo na naslednjo pašo na akaciji, ki zacveti pozneje zaradi njenega rastišča na višji nadmorski višini. Začetek medenja na akaciji – drugo pašo – ugotavljamo s pomočjo mobilnih SMS-tehtnic pod kontrolnimi družinami; ko dnevni donos na prvi paši upada in se izenači z vnosom na drugi paši, ki narašča, čebele preselimo na drugo akacijevu pašo v višjih legah.

Dejan Milošević

pcelar.milosevic@gmail.com

Pomen tehtnice v čebelnjaku

Čebelarjenje postaja iz leta v leto večji izziv. Leta so nepredvidljiva, paše so neredne in kratkotrajne pa tudi čebelarška sezona je relativno kratka. V celem letu imamo približno tri mesece časa, da pridelamo, kar pridelamo. Eden od pomembnejših čebelarskih pripomočkov je v sodobnem času prav gotovo čebelarška tehtnica.

Enako kot potrebujemo točilo, če želimo iz satja dobiti med, potrebujemo v sodobnem času tehtnico, da čebele pripravimo, da so sploh sposobne nabirati med. Vsa naša opravila in tehnološki ukrepi pri delu s čebelami so pogojeni s tem, kar se v določenem trenutku v naravi dogaja, to pomeni, ali medi ali ne. Najbolje in najbolj zanesljivo to ugotovi-

mo s čebelarško tehtnico. **Včasih je podatek o negativnem stanju pomembnejši, kot če tehtnica pokaže plus.**

Splošno znano je, da mora biti v čebelji družini stalno prisotna minimalna zaloga medu oziroma primerne hrane. Ta znaša približno 7 kilogramov. Takoj ko se zaloge zmanjšajo, matica omeji obseg zaleganja, čebele prenehajo graditi satje, delovna vnema upade, in če tako stanje traja dlje časa, kasneje vodi do zmanjšane odpornosti in vitalnosti čebelje družine in na koncu, v skrajnih razmerah, ko zaloge popolnoma porabijo, pride do propada čebelje družine zaradi lakote. Zlasti v letih, ko so paše nepredvidljive in ko ni donosa iz narave, je treba čebelam pomagati in stalno zagotavljati v panjih minimalno zalogo hrane. To počnemo tako, da ob vsakem pregledu čebelje družine ocenimo zaloge medu v panjih. Če ugotovimo, da je čebelja družina na minimalni zalogi in tehtnica vztrajno pada, jih je nujno treba krmiti,

da vseskozi vzdržujemo minimalno zalogo hrane. **Ne smemo dovoliti, da pade pod 7 kg, in to velja za celo leto.** Posebno pozornost namenimo ocenam zalog hrane po zadnjem točenju medu.

Takrat veliko čebelarjev naredi usodno napako, da med iztoči in ničesar ne vrne, v naravi pa čebele nimajo ničesar na voljo. Zgodi se, da matiča omeji obseg zaleganja, česar pri sicer močnih družinah takoj na začetku ni opaziti, vendar se pozna kasneje. Vemo, da so v panjih prisotne tudi varoje. Te napadejo zalego, ki je na voljo, in te zalege je torej manj, kot bi je bilo, če matiča ne bi omejila zaleganja. Posledica čez en mesec je, da so vse mlade čebele invalidi, poškodovani od varoj. Družina v trenutku oslabi. To se zgodi, kadar čebelar reče, da mu je že v jeseni zaradi varoj propadla najmočnejša družina. Generacija invalidov pač v poznem poletju ne more več razviti dovolj številčne družine, sposobne prezimovanja. Z rednim spremljanjem podatkov s svoje tehtnice torej v vsakem trenutku vemo, ali paša v naravi je ali ne ter koliko hrane imajo čebele v panjih.

V čebelarstvu je tako iz zdravstvenih razlogov kot z vidika ustrezne pridelave medu pomembna obnova satja. Vemo, da čebele gradijo satje v prvi vrsti, ker ga potrebujejo. In potrebujejo ga takrat, kadar je paša, zato v času paše čebele tudi najhitreje in najlepše zgradijo satje. Precej čebe-

larjem povzroča nemalo težav vprašanje, kdaj je primeren čas čebelam dati satnice v gradnjo. **S čebelarstvo tehtnico torej zelo lahko ugotovimo, kdaj je na določenem območju primeren čas za dajanje satnic v gradnjo.**

Odvisno od načina svojega čebelarjenja izberemo čebelarstvo tehtnico. Če imamo stalni čebelnjak, ki je blizu doma, je popolnoma dovolj običajna mehanska tehtnica. Pri tej si moramo podatke pač dnevno prepisovati v beležko. Njena dobra lastnost je, da ima dolgo življenjsko dobo in ne zahteva posebnega vzdrževanja. **Če imamo prevozno enoto ali pa čebele dlje od doma, pa je priporočljiva elektronska tehtnica, ki podatke pošilja na mobilni ali računalnik,** možnost pa je tudi oboje. Poleg podatkov o teži panja nam lahko takšna tehtnica meri tudi temperaturo in vlago v zraku. Manjše nadgradnje te tehtnice obenem omogočajo tudi alarmni sistem in zaščito proti kraji z dodatnimi senzorji gibanja. V času napredne elektronske tehnologije so tukaj možnosti velike. Še vedno pa pri obeh ostaja za nas čebelarje bistven podatek, da v vsakem trenutku vemo, ali se v naravi za čebele kaj koristnega dogaja ali ne, in da pravočasno ukrepamo. Uspešno čebelarjenje v današnjem času je odvisno od vestnega čebelarja in močne in vitalne čebelje družine, ki ni nikoli lačna in je sposobna maksimalno izkoristiti kratkotrajne in nepredvidljive paše, ki so v zadnjem času vedno pogostejše.

Jure Justinek

vodja ONS

jure.justinek@czs.si

Izdelava panja iz stirodure

Domovanja »medonosnih« čebel se v več pogledih razlikujejo od domovanja tistih čebel, ki živijo v divjini. Kadar nam roj izleti na bližnjo vejo, začnejo čebele nemudoma iskati primerno mesto za novo domovanje. Iščejo predvsem votla drevesa, skalne razpoke ali primerne luknje v zidu, ki jim lahko nudijo primeren prostor za nov začetek ali nadaljnji razvoj.

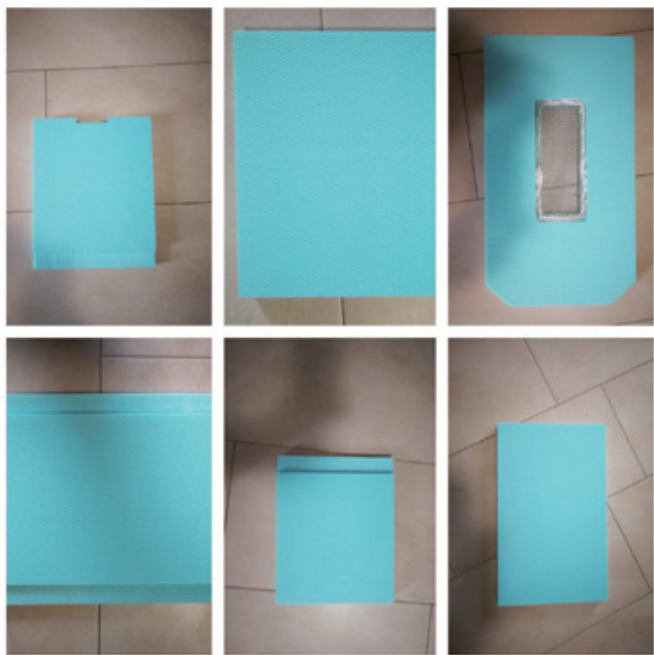
To so s pridom izkoristili čebelarji in začeli čebele naseljevati v panje različnih oblik, dimenzij in materialov. Med razvojem lesne industrije so za izdelavo panjev začeli uporabljati les. Izkazal se je za najprimernejšega in se v večinskem deležu uporablja še danes.

Poleg lesa za izdelavo panjev pa se širi tudi uporaba polistirena, tako ekspaniranega (stiropor) kot ekstrudiranega (stirodur). Zaradi dobre izolacijske sposobnosti so jih začeli

uporabljati v državah z zelo hladnimi zimami. Na ta način so dosegli, da so čebelje družine bolje preživele zimo. Zaradi svoje trdnosti, nizke cene in preprostega obdelovanja se

Pobarvan rob panja za boljšo odpornost

Posamezni deli, pripravljeni na sestavljanje

je uporaba polistirena razširila tudi pri nas. Čebelarji iz nje ga izdelujemo panje za naselitev rojev ali za izdelavo narejencev, ometencev. Novonastale družinice se v takih panjih lepo razvijajo in lažje ter uspešneje preživijo zimo.

Uporabljamo ga za izdelavo panjev različnih velikosti. Od 3-satnih ter vse do 9-satnih panjev. Dolžino in višino

prilagajamo dimenziji satnikov (AŽ, LR, DB ...). Kako velike bomo naredili, je odvisno od naših potreb in potreb čebelje družine. Če bomo družine vselili v mesecu maju, juniju, se nam bodo družine ob primerni oskrbi hitro razvile in je 5-ali 6-satni panj lahko hitro premajhen. Če naseljujemo kasneje, pa je 6-satni panj čisto primeren in taka družina v njem lahko tudi prezimi. Manjši panji pa so primernejši za vzrejo matic.

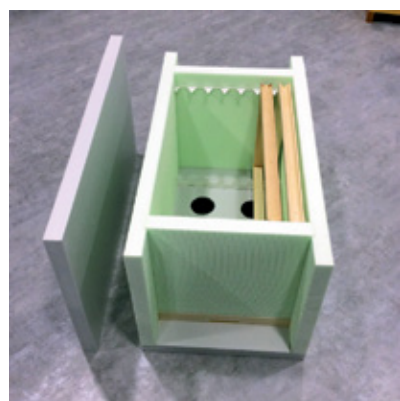
Po večini so panji iz stirodurja narejeni po principu nakladnega sistema. Z uporabo plastičnih obešal lahko izdelamo panje, ki ustrezajo meram AŽ-

-satnikov. Pri izdelavi 6-satnega AŽ-panja iz stirodurja izkoristimo eno ploščo do zadnjega mm. Dejansko je edini odpadke žaganje. Iz ene stirodur plošče velikosti 1250 mm x 600 mm x 30 mm lahko dobimo vse dele za izdelavo enega AŽ-panja. Takšen panj ima naslednje zunanje dimenzije: širina 295 mm x višina 295 mm x dolžina 480 mm, s tem da pri podnici prištejemo še 30 mm za naletno površino. Težava panja takih dimenzij je prostor, kamor namestimo hrano čebelarjem, saj tega prostora ni. Ena od rešitev je lahko nadgradnja oz. povišanje panja, ki jo namestimo na panj v času krmljenja.

Tak način izdelave panjev je zelo preprost in jih lahko izdelava vsak z le malo praktičnega znanja. Največjo oviro predstavljata orodje za razrez posameznih delov ter oblikovanje utorov, kamor se namestijo satniki. Rezkanje utorov potrebujeta tudi streha, da jo trdneje povežemo na panj, ter spodnji del panja, iz katerega moramo izrezati odprtino, da omogočimo zračenje panja, ki je pri izdelavi iz takšnega materiala zelo pomembno. Seveda je treba preko te odprtine namestiti mrežo. Priporočam perforirano aluminijasto mrežo, ki je trdna in kislinno odporna. Ne smemo pozabiti na izrez žrela, ki naj ne bo višji od 8 mm in širši od 50 mm. S preveliko odprtino manj številčne čebelje družine težje obranijo svoje novo domovanje. Ko imamo pripravljene vse dele panja, jih preprosto zlepimo. Za lepljenje lahko uporabimo proti vlagi odporno lepilo Mekol ali še primernejše poliuretansko lepilo, ki se ob nanosu rahlo raztegne in bolje zapolni stične ploskve. Priporočljivo je poleg lepila dele panja med seboj še privijačiti. Vijaki se v stirodur dobro pričvrstijo in še dodatno okrepijo povezave med posameznimi deli panja.

Izdelava panja po zgoraj napisanem postopku je najpreprostejša in najcenejša, vendar ima najkrajšo življenjsko dobo. Vse površine, ki smo jih v postopku izdelave rezali ali rezkali, čebele in tudi mravlje rade »grizejo« in uničujejo. Zato je zelo pomembno, da jih predhodno zaščitimo. To lahko storimo z različnimi fasadnimi lepili ali trdnejšimi barvami, ki čebelarjem preprečujejo uničevanje panjev. Najbolj je na udaru ravno žrelna odprtina, zato jo je treba obvezno zaščititi. Nekateri čebelarji, ki izdelavi posvetijo več časa in denarja, te občutljive dele zaščitijo ali kar izdelajo iz lesa. Les preprosto zlepijo skupaj s stirodurom in ga na ta način okrepijo. Tako kot na vseh področjih tudi tukaj človeška iznajdljivost ne pozna meja, in prav je tako.

Če je še nedavno veljal les za edini pravi material za izdelavo panja, danes ni več tako.

Različica panja z razstojšči za sate

Različica panja z lesenimi dodatki

Aleš Bozovičar

Svetovalec JSSČ za tehnologijo čebelarjenja
ales.bozovicar@czs.si

Ali imamo slovenski čebelarji ustrezno nahranjene čebelje družine?

Čebelarjeva osnovna naloga je, da skrbi za čebelje družine, jih ustrezno prehranjuje čez leto ter nakrmi in poskrbi, da bodo vstopile v zimo ustrezno živalne, po možnosti z mlado oziroma čim mlajšo matico in zdrave. Ker pridelujemo tudi čebelje pridelke, je treba poskrbeti, da naši posegi v panj ne vplivajo na čebelje pridelke bolj, kot nam to dopušča zakonodaja.

Opazamo, da imamo v zadnjem času čebelarji čebelje družine »lačne« tudi zaradi bojazni pred pojavom sladkorja v medu.

Pomen ustrezne prehranjenosti družin

Ustrezna prehrana je osnova za razvoj čebel in čebeljih družin. Za razvoj potrebujejo tako ogljikove hidrate za energijo, beljakovine kot tudi vitamine, mineralne snovi, maščobe in vodo.

Beljakovine za čebele predstavlja cvetni prah, ki ga potrebujejo za vzrejo zalege in za svoj razvoj. Velike količine cvetnega prahu potrebujejo predvsem v prvih dveh tednih življenja. Je nepogrešljiv pri razvoju krmilnih (goltnih) žlez pri mladih čebelah, ki izločajo matični mleček, saj v nasprotnem primeru ne morejo krmiti ličink. Pomanjkanje cvetnega prahu vpliva tudi na slab razvoj voskovnih žlez. Nepogrešljiv je tudi pri razvoju trotoev, saj v primeru pomanjkanja ti ne razvijejo dovolj sperme, ki je potrebna za oprašitev matice. V jesenskem času, ko se čebele pripravljajo na prezimovanje, je cvetni prah zelo pomemben za ustvarjanje maščobnih zalog in beljakovin, pomanjkanje pa je lahko vzrok tudi za nastanek bolezni. Družine morajo uživati raznovrsten cvetni prah, saj raznovrstna hrana pokrije potrebe po hranilih.

Da so družine zdrave, morajo uživati uravnoteženo, pestro prehrano v naravnem okolju, kadar to ni mogoče, pa je treba čebele krmiti. V brezpašnem obdobju je čebele treba krmiti, da preživijo oz. da ostanejo ali postanejo bolj živalne in produktivne. Bolj živalna družina nabere več medu, čebele, ki so nakrmljene z zadostnimi količinami ustrezne hrane, vzrejajo večje ličinke, so večje, imajo razvitejša maščobna tkiva, podaljša se jim življenjska doba.

Dejavnosti odraslih čebel, kot sta pašna dejavnost in vzreja ličink, se prilagajajo glede na potrebe in donos ogljikovih hidratov ter beljakovin. Če so v družini premajhne

zaloge hrane, čebele slabše oskrbujejo ličinke ali jih oskrbujejo manj. Tako je lahko v naslednji generaciji manj odraslih čebel ali so te v slabšem fiziološkem stanju, kar lahko še zmanjša preskrbljenost družine s hrano in posledično dodatno vpliva na vzrejo zalege. Če ličinke rastejo v pomanjkanju, imajo posledično lahko krajšo življenjsko dobo ali pa imajo slabši pašni nagon ali slabše vzrejujejo zalego. Lakota čebel vpliva na njihovo vedenje, na pašo izletajo mlajše čebele, s čimer se jim skrajšuje življenjska doba, spremeni se demografija čebelje družine. V lačnih družinah se stres, ki ga povzročijo zajedavci, še poveča.

Poskrbeti moramo, da imajo čebelje družine čez celo leto zadostne količine hrane v plodišču, pri tem pa nikakor ne smemo pozabiti na čas po točenju medu, saj nepravčasno krmljenje čebel po točenju lahko povzroči lakoto čebeljih družin in njihovo odmrtnost čez zimo. Predvsem po zadnjem točenju medu (v Sloveniji večinoma po 20. 7.) pa do neke 1. septembra je ključno, da imajo čebele stalen vir hrane, najbolje iz narave, ker pa tega običajno ni, mora za stalen dotok hrane poskrbeti čebelar. Čebele dnevno potrebujejo neke med 20 in 40 dag vnosa hrane, tako bodo družine v 40 dneh dobile pribl. do 10 kg zaloge.

Skrb za pristnost medu

Pri količini dodane krme za čebele pa je vendarle treba paziti tudi, da dodamo takšno količino hrane, ki nima kanejšega vpliva na kvaliteto čebeljih pridelkov, saj krma za čebele ne sme vplivati na pristnost medu (Pravilnik o medu, 2011; 2015). Pazljivi moramo biti predvsem v spomladanskem času, poskrbeti moramo tudi, da v mediščih pred pašno dejavnostjo ni zaloga sladkorja, pri prevešanju moramo biti pazljivi, da ne prestavimo satov z venci predelanega sladkorja, ki bi ga ob točenju iztočili.

Kupcem lahko ponudimo samo pristen med! Če se v njem znajde sladkor za krmljenje čebel, med ni pristen, tudi če ga vsebuje samo en odstotek! Vse pogosteje je govora o pristnosti medu, saj so analize in metode, ki omogočajo odkrivanje potvorb medu, vse učinkovitejše.

Kadar govorimo o potvorbah medu, imamo navadno v mislih med, ki so ga umetno proizvedli v laboratoriju ali pa so ga zaradi želje po večjih donosih pridobili tako, da

*Nenamerna
potvorba medu je
posledica napake v
tehnologiji.*

so čebelarjem med pašo dodajali sladkorno raztopino. Manj pogosto pomislimo na to, da je potvorjen tudi med, ki vsebuje predelano sladkorno raztopino zaradi naše napake v tehnologiji.

Napake, katerih posledica je lahko pojav sladkorja v medu, so:

- preobilno krmljenje spomladi ali v brezpašni dobi,
- prestavljanje satov s predelano sladkorno raztopino iz plodišča v medišče in točenje teh satov,
- točenje satov iz plodišča,
- neizpraznjenje oz. neodstranitev medišč, v katerih so ostanki sladkorja (npr. zimske zaloge), pred začetkom paše.

Če je treba čebelje družine spomladi ali v brezpašnem obdobju krmiti, jim dodamo le toliko hrane, kolikor je lahko sproti porabijo. Bolje jim jo je dodajati večkrat po malem kot naenkrat večjo količino, npr. raje damo večkrat po del pogače kot celo pogačo hkrati. Čebele v medišče premeščajo tudi hrano, shranjeno v plodišču. Pri količini dodane krme si lahko pomagamo s spremljanjem porabe hrane na kontrolnih tehtnicah ter jim dodamo toliko krme, kolikor so je porabile v enem tednu.

Krmljenje družin v jesenskem času ne vpliva na pristnost medu, če predelano sladkorno hrano za čebele, ki do pomladi ostane v medišču, pred pašo odstranimo. Po naših izkušnjah ni skrbi za ostanke sladkorja v medu, če čebelar doda toliko hrane, kot je na dan potrošijo. Zato je v brezpašnih obdobjih pomembno, da imamo v čebelnjaku tehtnico in da v tem času dodajamo družinam toliko hrane, kot je porabijo. Najbolje vsak drugi do tretji dan toliko, kot je padla tehtnica. V tem času krmljenje na zalogo ni priporočljivo. Treba je poudariti, da v primeru slabega vremena, na primer v maju, porabi družina tudi do 70 dag na dan, torej v enem tednu pribl.

5 kg. Tako se vsa zaloga v plodišču porabi in matica preneha zalegati, zato je kasneje v družini manj čebel. V takem primeru je dodajanje hrane nujno, **vendar samo do pogojnih 5 do 7 kg zaloge oziroma toliko, kot so v času, ko ni donosa v naravi, porabile.**

Čeprav je prehranjenost čebeljih družin osnova za dobro preživetje družin, pa nam ni treba pretiravati. V štirih letih poskusa krmljenja družin v spomladanskem in jesenskem času smo ugotovili, da čezmerno dodajanje hrane ni vplivalo na večjo živalnost in količino zalege v družinah. Slednje tudi odvzema razpoložljiv prostor za zaleganje matice in zaradi prestavljanja hrane povečuje tveganje za neprišten med.

Poskrbeti moramo za ustrezno prehranjenost čebeljih družin, pretiravanje pa ne vpliva na njihovo živalnost.

Mag. Andreja Kandolf Borovšak in Boštjan Noč

Svetovalka JSSČ za zagotavljanje varne hrane; predsednik ČZS
andreja.kandolf@czs.si; bostjan.noc@czs.si

Viri:

- Brodtschneider, R., Crailsheim, K. (2010): Nutrition and health in honey bees. *Apidologie*, 41: 278-294.
- Brodtschneider, R., Moosbeckhofer, R., Crailsheim, K. (2010): Survey as a tool to record winter losses of honey bee colonies-a 2-year case study in Austria and South Tyrol. *Tyrol Journal of Apicultural Research*, 49: 23-30.
- Crailsheim, K. (1991): Interadult feeding of jelly in honeybees (*Apis mellifera* L.) colonies. *Journal of Comparative Physiology*, B 161: 55-60.
- Schulz, D. J., Huang, Z. Y., G. E. (1998): Effect of colony food shortage on the behavioral development of the honey bee, *Apis mellifera*. *Behavioral Ecology and Sociobiology*, 42: 295-303.
- Standifer, L. N. (1980): Honey bee nutrition and supplemental feeding. *Agricultural handbook number*, 335: 39-45.

Ureditev medovitega vrta v okolici čebelnjaka

Pomladni čas je primeren tudi za ureditev okolice čebelnjaka, saj rastline začenjajo rasti. Ker imamo v svoji državi bogato čebelarsko tradicijo in zgledno urejene čebelnjake, lahko uredimo tudi okolico tako, da jo zasadimo z medovitimimi rastlinami.

Da bo okolica prijetna na oko in koristna za čebele, kombiniramo zasaditve z drevesi, grmi in trajnicami. Za privlačnejši videz v sezoni dodajamo enoletnice. Osnova določene zasaditvene kompozicije je lahko drevo, pri katerem moramo upoštevati njegovo končno velikost. Primerna drevesa so (od avtohtonih): divja češnja, lipa, smreka in kostanj. Izbiramo

lahko tudi gojene sorte teh rastlin, ki so manjše rasti in primerne za manjše vrtove. Od tujerodnih dreves lahko izberemo evodijo, japonsko soforo, cigarovec, tulipanovec, divji kostanj, mehurnik in navadno pavlovnijo. Kombiniramo lahko tudi s sadnim drevjem. Nato okoli tega drevesa zasadimo grmičevje. Uporabimo lahko lesko, dren, marabelo, hibiskus, vrtnice, japonsko kutino, ribez (okrasni ali jedilni) ter številne druge. Na koncu vmesen in prazen prostor zapolnimo s trajnicami, katerih nabor in izbor je zelo obširen. Bistvo je, da je skupina omenjenih rastlin v smiselni kompoziciji posajena skupaj na eni gredi, saj tako deluje bogatejše in urejeno. Ker je greda zasajena v celoti, je tudi vzdrževanja dosti manj, posebej če po končani zasaditvi posujemo še lubje ali sekance oz. katero koli zastirko. Zastirka je koristna, saj zadržuje vlago v tleh, onemogoča rast plevelu in deluje urejeno.

Če je zasaditev pestra in skupinska, se na takšni gredi vedno »kaj dogaja«, to pomeni, da kakšna rastlina vedno cveti. Možnih kombinacij je nešteto, prav tako glede sort rastlin, ki so danes na voljo v vrtnarijah in vrtnih središčih, saj je nabor izredno pester. **Smiselno je izbirati rastline, ki cvetijo v različnih časovnih obdobjih**, posebej koristno pa bo za čebele, če bodo cvetele v poletnih mesecih, ker pri nas takrat vlada brezpašno obdobje. Takšno gredo lahko med letom za še večji vizualni učinek dopolnujemo z enoletnimi cvetočimi rastlinami, ki dajo kompoziciji še privlačnejši videz. Število gred okoli čebelnjaka izberemo in določimo glede na prostor, ki ga imamo na voljo. Najbolje pa je grede oblikovati po robovih parcel in objektov in ne na sredini zelenic. To je eno od pravil vrtnarskega oblikovanja. Posebej urejen videz dosežemo tudi z ureditvijo roba grede tako, da ločimo samo gredo z robom od zelenice. Če bomo sadili povčini domače avtohtone medovite rastline, posebnih zahtev glede priprave tal ni, če pa bomo posadili kaj drugega, pa je smiselno pri sajenju upoštevati posamezne zahteve, saj bo kasneje sama rastlina bolje uspevala.

Tisti, ki imajo na voljo za zasaditev večje površine, se bodo pa samega sajenja lotili drugače, saj tam ni smiselno delati gred, ampak rastline posaditi v skupine in po več skupaj. Vizualni učinek je vedno večji, ne glede na to, kaj sadimo, če sadimo v skupine. Izogibajmo se sajenju počez in mešano. Vzdrževanje takšnega vrta je potem izredno

Foto: Janez Bauer

zahtevno, še najbolj pa košnja, saj se izogibamo vsaki rastlini posebej. Pri sajenju dreves jim vedno dodamo oporo, vse drugo pa po sajenju dobro zalijemo. Za ureditev vrta se lahko odločimo tudi kasneje v letu, saj je danes možno dobiti rastline, vzgojene v loncih, kar omogoča, da jih lahko kadar koli presadimo, je pa bolje, če se tega dela lotimo spomladi ali pa jeseni. Z malo volje in improvizacije se da z medovitimi rastlinami okolico svojega bivanja spremeniti v pravcati medeni park, ki bo čebelam v korist in čebelarju v ponos.

Jure Justinek

Vodja opazovalno-napovedovalne službe
jure.justinek@czs.si

Čebelarjeva opravila v aprilu

V tem mesecu se bom nekajkrat sprehodil po pasišču akacije in opazoval drevesa, kako se pripravljajo na cvetenje, sploh če pride do delnih ohladitev. Sicer pa v aprilu nameravam opraviti dela po naslednjem vrstnem redu.

Čim se začne lepo sončno vreme s temperaturami nad 15 °C, se bom lotil čiščenja panjev in označevanja lanskih neoznačenih matic. Tako imam vse matice označene zaradi vzreje in vodenja rodovnika pa še hitreje jih najdem na satu. Za označevanje uporabljam, če je le mogoče, številke, ki imajo fluorescenčen sijaj.

Pregled družine

Čebele imajo od štiri do šest satev zalege. Vse sate zložim na kozico, plodišče po istem vrstnem redu na eno, medišče pa na drugo. Pri tem poiščem matico. Če ni označena, jo takoj označim z barvo preteklega leta in številko panja, v katerem biva. Zaprem jo v matičnico in jo pustim na kozici z

njenim plodiščnim satjem. Obenem si dobro ogledam nje-zalego. Zalega mora biti strjena, iste starosti, brez presledkov praznih celic in ne sme imeti trotovih bub. Mlada nepokrita zalega mora biti tako nahranjena, da male žerke plavajo v hrani. Če žerke niso dovolj nahranjene in ima družina hrane v izobilju, matico zamenjam. Če pa na zalogi nima dovolj hrane, matico pustim in dodam zalogo. Če ima zalego nestrjeno, je to znak, da je bil med troti eden ali več trotov iz prevelikega sorodstva ali pa je to prvi znak bolezni, zato matico zamenjam. Če najdem med lepo pokrito zalego trotove posamezne ličinke, je to znak, da je bila premalo sprašena in ji zaradi tega zmanjkuje semenčic. Seveda se tudi ta matica zamenja, ker v delovnem panju nima kaj delati. To se zgodi pri starejših maticah. Če je bila prej dobra in je starejšega datuma, gre v rezervo in njene prelegajoče matičnjake bom uporabil za delo v rezervnih družinah.

Čiščenje in urejanje panja

Iz tako izpraznjenega panja vzamem tudi matično rešetko. Panj z rešetko lepo očistim vseh prizidkov in propolisa

Tri četrtine pokrita matična rešetka

ter zložim nazaj. Sate vračam nazaj v plodišče v enakem vrstnem redu, kot so bili. S to razliko, da če je zalega še preveč na eni strani plodišča, njeno središče pomaknem v središče. Matično rešetko pokrijem za tri četrtine, kot je bilo čez zimo. V medišče vrnem sate v istem vrstnem redu, kot so bili – na desno polna dva sata, še ne iztočena sata minulega leta nad odprtino rešetke, nato pa druge izdelane sate. Na levi strani so čez zimo manjkali štirje sati, kamor sedaj dam štiri nove satnice. Ko je to urejeno, spustim označeno matico s pristriznim gornjim krilom na isti sat, kjer sem jo vzel. Matica je med tem, ko sem čistil panj, čakala v matičnici. Lepilo se je dovolj posušilo, da drži in čebele več ne morejo odstraniti številke ter ni več vonja po njem, tako da čebele svojo matico lepo sprejmejo. So primeri, ko matico označim in takoj vrnem s še neposušanim lepilom. Takrat vračam matico nazaj v voščeni kletki tako, da čebele počasi z grizenjem voska pridejo do nje. Ko opravim delo z družino, vrnem izolacijo, panj zaprem in na panjski list zapišem, kar je potrebno zame in za podatke PRO-testa.

Omenil sem tudi, da maticam odrežem del krila. Odrežem samo del zgornjega krila v dolžini do spodnjega. Pri tem skrbno pazim, da ne bi poškodoval spodnjega. To mi pomaga v času rojenja, če pri kateri od družin ob pregledu prezrem matičnike ali pa se kateri od matic mudi izrojiti. Tak roj se vrne v panj, matica pa ostane na tleh s pribl. do 200 čebelami. Če se bo kdo odločil za prirezovanje krilc, mu svetujem, da mora to delati 100-%, kajti matica je ženskega spola in ne prenese nobenega polovičnega, slabo opravljenega dela. Zato morajo imeti vse matice v čebelnjaku prirezana krilca. Če ostane nekaj matic brez prirezanih krilc, bi roj, pri katerem matica lahko leti, s seboj pobral vse roje, ki so takrat na veji brez matic. Ampak saj če bom dobro delal in bodo dobre paše, rojev ne bo. Pri meni je največ tri odstotke rojev od celotnega števila družin.

Popravek moči družin

Ko bom pregledal in očistil vse panje v čebelarstvu, bom opravil naslednje zase pomembno delo. Pregledal bom za-

pis zalege na panjskih listih in izračunal povprečno stanje na obstoječem čebelnjaku. Če je povprečje šest polnih satov zalege, potem bom izvedel popravek pri vseh družinah, ki imajo štiri sate zalege ali manj, in vseh družinah, ki jih imajo po osem ali več, in to na naslednji način.

Iz podpovprečno razvite družine z zalego do štiri sate ali manj vzamem dva sata zalege in matico ter jih dam v rezervo kot novo družino. Dodam ji še dva sata medu, en prazen sat in dve satnici. To matico, čeprav je v rezervi, ob priložnosti, ko imam presežek mladih matic, zamenjam. Družini, iz katere sem vzel zalego in matico, dam močno družino z lansko matico iz 7-satne rezerve z najmanj 5 sati ali več zalege.

Iz nadpovprečno razvite družine z osmimi sati zalege ali več, ki bi pred pašo ali v njej rojile, pa prav tako vzamem dva sata z matico in oblikujem rezervno družino, kot je opisano v prejšnjem odstavku, s to razliko, da te matice do jeseni ne zamenjam, temveč uporabljam njeno pridno zaleganje za delanje novih rezerv in jo zamenjam šele konec avgusta. Družina, iz katere so bili vzeti matica in dva sata zalege, pa dobi drugo družino iz rezerve z najmanj petimi sati zalege in lansko matico v plodišče. Presežek preostale zalege gre v medišče. Taka družina med prihajajočo pašo ne bo rojilno problematična.

Ko prestavljam rezervne družine v gospodarske, matico tudi označim s številko panja, v katerega je šla. V rezervi so vsako leto vse matice mlajše od enega leta in neoznačene. Ta sedaj navedena dela bom opravil najmanj tri do štiri tedne pred začetkom pričakovane paše.

Še nekaj o medenem delu

Tik pred cvetenjem češnje bom odprl pokrov matične rešetke po vsej površini, ki je bila do sedaj delno zaprta. Štiri satnice, ki so čakale v medišču, bom razmetal med gotove sate in odvezl ves presežek medu (zimski zaloga iz sladkorja). Če je teh satov malo, jih spravim v hladilnico za uporabo pri rezervnih družinah. Če pa je takih satov veliko, jih iztočim in med uporabim za izdelavo pogač. Običajno čebele ob cvetenju češnje satnice izgradijo, zato jih takoj, ko so narejene, več kot polovico prestavim v plodišče in zamenjam s štirimi sati po možnosti nepokrite zalege, obvezno brez medu. Če imajo vsi plodiščni sati vence medu nad zalego, jih za nekaj dni obrnem tako, da so venci spodaj in jih čebele pospravijo. Šele nato jih prestavljam.

Takoj ob naslednjem pregledu se pri dovolj močnih družinah dodaja topla stavba treh satov v plodišče, in sicer dve satnici postavim v hladno stavbo, od tam pa dva sata zalege prestavim v toplo stavbo kot prvi in drugi sat. Tretji sat v topli stavbi, to je zadnji, pa je gradilnik.

Večjo količino satov z ostanki zimske zaloge iztočim, in to uporabim za izdelavo pogač.

Preprosta matičnica iz voska

V besedilu sem omenjal matičnico iz voska za dodajanje matic. Ko je bila pri meni na obisku skupina čebelarjev iz Amerike, je eden od njih videl to kletko in vprašal, za kaj in kako se uporablja. Bil je presenečen, kako preprosta je ta stvar. Rekel je, da je videl po svetu več matičnic, kot ima las na glavi, plastičnih, lesenih, kovinskih, vendar tako preproste še ne. Zato jo bom skušal opisati. Naredi se iz satnice, ki je pri delu segreta tako, da se lepo oblikuje in ne lomi. Košček satnice navijem v eni plasti na svinčnik ali paličico v debelini 8 mm. Ob stiku satnice po dolžini stisnem, da se vosek lepo sprime. Na enem koncu navite satnice jo zaprem z istim voskom. Po površini matičnice okrog in okrog naredim do deset luknjic. Matičnica je samo za enkratno uporabo, zato so luknjice za dodajanje matic v tujo družino manjše, narejene s toplo šivanko. Ob dodajanju matice se doda v matičnico za koruzno zrno pogače. Matičnice, s ka-

Matičnica iz satnice

terimi vrčam označene matice v isto družino, imajo večje luknjice, narejene z manjšim segretim žebličkom. Tu ne dodajam nič pogače. Ko dam matico v matičnico, pazim, da se je matica pomaknila že dovolj visoko po matičnici, da je pri zapiranju ne bi zdrobil. Preko zaprtega dela porinem zobotrebec in z njim pripnem matičnico v sredino gruč.

Jože Sever – Semič

cebelarstvo.sever@gmail.com

Foto: MB

Kako se s poapnelo zalego spoprijemajo v Srbiji

Poapnela zalega ali askosferoza je bolezen čelbeje zalege, tako pokrite kot odkrite. Za zdravljenje te bolezni imamo registrirana zdravila, poznamo pa tudi alternativne metode zdravljenja, do katerih so prišli čebelarji praktiki s poskušanjem. Da bi bili uspešni pri zdravljenju poapnele zalege moramo povzročitelja, pogoje za razvoj in bolezen samo dobro poznati.

Povzročitelj bolezni je glivica (*Ascosphaera apis*). Glivica je dvospolna in proizvaja moške in ženske micelije, ki tvorijo anteridije in oogonije. Z združitvijo dveh fiziološko različnih hifov nastaja razmnoževalni organ, ki vsebuje spore v obliki cist – sivozelene barve, kjer se nahajajo številni askusi (endogene spore v posebni celici) – skupine spor. Pred kaljenjem spore oblikujejo žogo. Spore so izjemno vitalne in trdožive, odporne na pare žvepla in formaldehida; v mumificiranih ostankih ličink žive do 15 let (ponekod v literaturi najdemo podatek, da živijo celo 38 let). Za posledicami okužbe odmirata izključno trotovska zalega in zalega delavk. Bolezen se pojavlja občasno od aprila do oktobra, najpogosteje od junija do avgusta. Pojavlja se lahko nekaj let zaporedoma, ker prežive spore v srednjem črevesu čebel, pa tudi v medu. Le redko pa se pojavlja bolezen v takem obsegu, da družine za posledicami odmrejo. Do naravne okužbe prihaja kontaktno – s stikom kutikule ličinke s sporami ali oralno – preko ust. Zalega se lahko okuži v vseh svojih stopnjah razvoja. Najprej zbolijo

trotovske šele pozneje ličinke delavk.

Nespecifični dejavniki so: visoka vlažnost zraka, deževno obdobje, nezadostno osončeno stojišče, postavitve panjev od tal, ki je nižja od 30 cm, prehlajena zalega zaradi napačnih posegov čebelarja. Družino lahko okužimo tudi s premeščanjem satja iz okuženih družin v zdrave, če le-to vsebuje patogene spore v medenih venci oz. so v celicah ostanki mumificiranih ličink. Na pojav poapnele zalege vpliva tudi pomanjkanje hrane, nekontrolirana uporaba antibiotikov (v Sloveniji niso dovoljeni, Op. ur.), akaricidov in množična uporaba pesticidov; vse to namreč slabi čebeljo družino, zmanjšuje odpornost in ji ruši dinamično ravnotežje. Vse večje onesnaženje okolja in globalno segrevanje sta tudi dejavnika, ki povečujeta dovzetnost za nastanek bolezni. Bolezen napada ličinke stare tri oz. štiri dni. Za okužbo poskrbe krmilke. Klinična slika na ličinkah je lahko drugačna od te na satju.

Simptomi na ličinkah: ličinke se obarvajo rumenkasto, postajajo mehke, gladke in spreminjajoče se oblike; zatem postajajo ličinke svetlo rumene. Pozneje pa so ličinke hrapave, otrdijo, postanejo lomljive, okrog njih pa nastaja micelijski ovoj, ki jih povsem preraste in zapolni ves prostor v celici. Micelij se tesno privija ob telo ličinke, glava ličinke pa ostaja prosta. V poznejših stadijih se ličinke, zaradi dehidracije, manjšajo in so videti, kot bi bile posute z apnom; od tod tudi poimenovanje poapnela zalega. Če je prišlo do okužbe z micelijem samo enega spola, ko ne nastane razmnoževalni organ, tedaj so obolele ličinke bele barve. Ko pa pride do okužbe s sporami obeh spolov, se tvori razmnoževalni organ in ličinke se obarvajo zeleno oz. temno rjavo.

Bolezniški znaki, ki jih lahko opazimo na satju s pokrito zalego, so vdrti pokrovci, posuti s pegami, včasih pa ostane pokrita zalega na videz nespremenjena. V celicah, ki so jih čebele odkrile najdemo mumificirane ličinke. Ko micelij prodre skozi pokrovce celic, tedaj je videti pokrita zalega tako, kot bi jo posuli z moko. Obolele ličinke hitro odmrjejo, nekatere pred, druge po pokrivanju celic, zato je poapnela zalega bolezen pokrite in odkrite zalege. Micelij iz notranjosti celice, v kateri je bolna oz. mumificirana ličinka prodre skozi voščeni pokrovček in na zunanji strani oblikuje svetlo pego, kar daje takšni zalegi poseben videz.

Sum na pojav bolezni se postavlja na osnovi klinične slike, časa pojavljanja ter dejstva, da čebele sicer niso bolne (bolezen zalege, ki se pojavlja od aprila do oktobra). Diagnozo potrdi laboratorij z neposrednim pregledom mumificiranih ličink tako, da se izolirajo povzročitelja na hranljivih podlagah. Ustrezen vzorec je sat z mumificiranimi trotojskimi ali ličinkami delavk, velik 10 x 10 do 14 cm. Da bi ne širili bolezni, je v analizo najbolje poslati celoten sat oz. ga ustrezno zmanjšati zunaj čebelnjaka ali v laboratoriju. Vsak vzorec je potrebno spakirati ločeno.

Širjenje bolezni preprečujemo z neškodljivo odstranitvijo vseh odpadkov iz panja. Čebele zdravimo s stimulativnim hranjenjem obolelih družin s sladkorno raztopino z dodatkom vitamina C, ki ga dobimo v lekarni (1g vitamina na 1l sirupa); lahko uporabimo tudi B-kompleks. Obstaja tudi preparat Askotom, ki ga uporabimo po priloženem navodilu, pa timol-organska kislina: 1g timola na 1l sirupa. Do naslednjih ugotovitev in posledično ukrepov, ki jih ne najdete v literaturi in jih kot veterinarica ne predpisujem, posredujem pa jih kot informacijo, so prišli čebelarji praktiki s poskušanjem, in sicer, da pri zdravljenju bolezni pomagajo stroki česna, ki jih damo na satnike (stremo, premečkamo in porazdelimo glavico česna), bojda pomaga tudi čaj iz navadne bazilike (pest navadne bazilike, 1l vode in kilogram sladkorja). To pripomore k instinktivnemu odstranjevanju odmrlih ličink, ličink, kar počno čebele či-

stilke, ki jih je v vsaki družini približno ena šestina. Tudi zmanjševanje prostora in posledično ustrežnejše temperaturne razmere v panju sta lahko koraka pri preprečevanju in zdravljenju te bolezni. Okuženo satje z zalego iz panja sežgemo. Skrbimo za higieno satja in ga poskušamo letno zamenjati vsaj eno tretjino. Preventivno skrbimo za dovolj živalne družine v ustrezno velikem – ne prevelikem panju. Čebele preselimo na suho, sončno stojišče; po potrebi zamenjamo matico. Če je okužba obsežna, čebele preselimo v nove panje, stare panje pa obžgemo. Panje lahko razkužimo tudi z natrijevim karbonatom (natrijev lug-soda). Bolezni po zakonu v Srbiji ni potrebno prijaviti pristojnim veterinarskim službam. Poapnelo zalego primarno preprečujemo z dobro čebelarjo prakso, razkuževanjem orodja in opreme, po potrebi tudi zemljišča; ko je potrebno, z analizo ustreznih vzorcev v pristojnih laboratorijih, natančnim spomladanskim in jesenskim pregledom in zadostno zimsko zalogo ustrezne hrane (čebele nepokritega medu ne prepoznavajo kot zalogo).

Snežana Milosavljević

dr. vet. med.

Zastava Svetovni dan čebel

V lanskem letu smo izdelali zastavo Svetovni dan čebel, ki je že vseskozi izobešena na ČZS. Želimo si, da bi jo 20. maja izobesilo čim več čebelarskih društev in posameznih čebelarjev in na ta način izkazalo, da so ponosni, da so čebelarji, da cenijo čebelarstvo tradicijo in da podpirajo pobudo za

svetovni dan čebel. Pobuda od začetka naprej povezuje številne ljudi ne glede na narodno pripadnost ali veroizpoved, zato verjamemo, da bo pobuda dodatno povežala tudi vsa čebelarska društva in čebelarje. »Čebelarsko« zastavo imamo lahko izobešeno čez celo leto. Že v lanskem letu je več kot polovica čebelarskih društev izobesila to zastavo. Naročila za zastavo spreje-

mamo na telefonski številki 01/729 61 00 ali barbara.dimc@czs.si, po ceni 30,50 EUR.

Tajništvo ČZS

66. redni občni zbor Čebelarke zveze Slovenije

66. redni občni zbor ČZS bo v soboto, 8. aprila 2017, ob 9. uri v prostorih ČZS na Brdu pri Lukovici. Dnevni red:

1. Slovesen začetek in izvolitev delovnih organov.
2. Razglasitev prejemnikov in podelitev odlikovanj in častnih diplom Antona Janše ter nagrade Petra Pavla Glavarja.
3. Podelitev priznanj predsednika ČZS.
4. Poročilo verifikacijske komisije.
5. Poročilo o uresničitvi delovnega in finančnega načrta ČZS za leto 2016 in predsednikovo poročilo.
6. Poročilo Nadzornega odbora ČZS.
7. Razprava o poročilih in sprejem poročil.

8. Sprejetje revidiranega poslovnega poročila ČZS za leto 2016.
9. Sprejetje delovnega in finančnega načrta ČZS za leto 2017.
10. Delegatska vprašanja in predlogi.

Občni zbor je najvišji organ ČZS, ki ga sestavljajo delegati članov krovne čebelarke organizacije. En delegat zastopa enega člana ČZS. Torej je vseh delegatov občnega zbora ČZS 206. Na občnem zboru ima posameznik glasovalno pravico samo, če se ga udeležuje kot delegat in ima pooblastilo društva oz. zveze. Delegati morajo biti člani ČZS. Občni zbor je javen. Najpomembnejše delo občnega zbora sta pregled dela ČZS v preteklem letu in predvsem sprejem programa dela za tekoče leto. Želja in cilj vseh nas je dobro poslovanje ČZS in občni zbor je priložnost in možnost, da delegati po-

vedo mnenje svojega društva ali zveze o delovanju ČZS. Predvsem pa, da podajo svoje predloge za izboljšanje dela ČZS. Žal pa se občnega zbora vsako leto udeleži le od 120 do 150 delegatov, in to večinoma iz enih in istih društev. Vsem tem se zahvaljujem za udeležbo in s tem konstruktivno sodelovanje pri delovanju ČZS. Obenem pa naprošam vsa tista društva, katerih delegati se ne udeležujejo občnega zbora ČZS, da izberejo take delegate, ki bodo na občni zbor prišli. V svojem imenu in v imenu vodstva ČZS prosim društva, da v največji možni meri pošljejo svoje delegate na 66. redni občni zbor ČZS. Na letošnjem občnem zboru ČZS bo potekala tudi delitev sadik lip in semen sončnic za osnovne šole in vrtce. Samo s skupnimi močmi bomo lahko uresničevali želje čebelarjev iz vse Slovenije.

Boštjan Noč, predsednik ČZS

Tekmovanje iz medene kulinarike

ČZS in ČD Laško bosta v sklopu čebelarkega praznika v Laškem organizirala tekmovanje v medeni kulinariki. Tokrat bo poudarek na pripravi jedi – **medene enolončnice z medom**,

vključenim v kakovostne sheme –, s ciljem promocije kakovostnih shem medu med čebelarji in širšo javnostjo. K sodelovanju ste vabljeni mešane ekipe, ki bodo zastopale posamezna društva, regije. Razpis je bil predstavljen na seji UO in je objavljen na spletni strani ČZS. Oseba za stik:

Tanja Magdič (040/436 513).

Tanja Magdič, svetovalka JSSČ

EVROPSKA UNIJA PODPIRA KAMPANJE, KI SPODBUJAJO VISOKOKAKOVOSTNE KMETIJSKE PROIZVODE

Vabilo k sodelovanju na dnevu odprtih vrat slovenskih čebelarjev 2017

Ali se čebelarji zavedamo, kako pomembna je vloga dejavnosti, ki jo opravljamo, koliko znanja, vedenja in izkušenj imamo? Avtohtona kranjska čebela, dobro razvejana mreža čebelarjev, ki je še kako pomembna za zagotavljanje opreševanja in vzpostavljanje ravnovesja v naravi, pa čebelji pridelki in izdelki ... Čebelarji smo ponosni na veljake svoje zgodovine in hkrati želimo pustiti močan pečat s pobudo in razglasitvijo svetovnega dne čebel. Več kot dovolj razlogov, da slovenski čebelarji odpremo vrata svojih čebeljakov in predstavimo svojo dejavnost obiskovalcem ter s tem pokažemo svojo povezanost, prepoznav-

nost in moč. Lanskoletni izjemni odziv društev, ko je odprlo vrata več kot 150 čebelarskih društev po Sloveniji, je postal že tradicionalen dogodek, ki ga skupaj z društvi organizira ČZS, JSSČ.

Dan odprtih vrat slovenskih čebelarjev bo v petek, 9. junija 2017, oziroma se bodo čebelarji prilagodili lokalnim praznikom in bodo odprli svoja vrata že pred oz. po uradno napovedanem datumu. ČZS, JSSČ, bo k sodelovanju povabila slovenske občine, da bodo prek svojih lokalnih glasil poskrbele za promocijo dogodka v domačem ČD. K sodelovanju bomo povabili tudi predstavnike državnih organov in poskrbeli, da bo dogodek odmeval v medijih. Več o dogodku in prijavnico za sodelovanje boste našli na spletni strani ČZS. Izpolnjeno prijavnico o sodelovanju pošljite najkasneje do 20. aprila 2017

na e-naslov: natasa.strukelj@czs.si.

Posebno opozorilo: prosim, da na prijavnici označite, kje boste prevzeli promocijski material. Material bo možno prevzeti na občnem zboru 8. aprila na ČZS ali na čebelarskem prazniku 20. maja v Laškem oz. na sedežu ČZS.

Letos boste lahko v okviru promocijskega materiala dobili tudi plakate v velikosti A3, kamor boste vpisali podatke: ime čebelarkega društva, lokacijo, datum in uro dogodka. Na tak način boste še dodatno opozorili na dogodek in privabili ter motivirali obiskovalce, da vas obiščejo. Vljudo vabljeni k sodelovanju.

PREPOZNAVNI – POVEZANI – MOČNI, ODPRIMO VRATA SVOJIH ČEBELARSTEV!

Nataša Klemenčič Štrukelj,
svetovalka JSSČ

Pripravlja se predstavitevni katalog slovenske čebelarске opreme

V petek, 10. marca 2017, je bil v Celju, ob robu sejma ApiSlovenija, organiziran sestanek s slovenskimi proizvajalci čebelarске opreme, ki ga je vodil minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejan Židan. Katalog želimo pripraviti v sodelovanju med MKGP-jem, ČZS in proizvajalci opreme, pri čemer bi ga v manjšem deležu (največ 100 evrov)

sofinancirali tudi proizvajalci, saj bi na ta način potrdili svojo zavezanost k projektu. Vsi proizvajalci bi bili predstavljeni na enakovreden način (enoten predstavitevni profil). Cilj je, da bi bil katalog pripravljen do kongresa Apimondie v Turčiji (konec septembra 2017) oziroma po možnosti že do politično-gospodarskega srečanja kmetijskih ministrov Kitajske in držav Srednje in Vzhodne Evrope (skupina 16 + 1), ki bo potekalo v Sloveniji 25.–27. avgusta 2017. Iniciativna skupina proizvajalcev, ki se je zbrala na sestanku, je določila predstavnike, ki bodo usklaje-

vali dejavnosti priprave kataloga. To so g. Matjaž Pogačnik, g. Borut Šuštar in g. Aleš Goričan. S strani ČZS bo oseba za stik g. Boštjan Noč (noeb@czs.si), s strani ministrstva pa ga. Snežana Popovič. Vabimo proizvajalce slovenske opreme, da se nam pridružite. Do sedaj se je skupnemu projektu pridružilo približno 20 proizvajalcev. Vse zainteresirane obveščamo, da je zadnji rok za odločitev o sodelovanju v katalogu 15. april 2017. S skupno predstavitevijo in nastopom bomo lažje osvojili svet!

Boštjan Noč, predsednik ČZS

Razpis za naj čebelarски spominek in darilo

ČZS je s ciljem povečanja ponudbe spominkov in daril s področja čebelarstva na svoji spletni strani www.czs.si objavila razpis za naj čebelarски spominek in darilo. Čebelarски spominki in darila namreč predstavljajo velik tržni potencial v primeru razglasitve svetovnega dneva čebel in prav je, da

se zbere ponudba spominkov in daril, ki so na trgu. Zbiranje najizvirnejših spominkov in daril bo potekalo v treh kategorijah:

- a) čebelji pridelki in izdelki iz čebeljih pridelkov v izvornih darilnih embalažah;
- b) spominki, povezani s čebelarско tradicijo, ki so že na trgu;
- c) predlog daril in spominkov, povezanih s čebelarstvom, ki se še ne pojavljajo na trgu.

Prodajna vrednost spominka ne sme presegati 42 EUR z vključenim DDV. **Spominke in darila je treba poslati na naslov ČZS, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica do 10. 6. 2017. Podrobnejše informacije v zvezi z razpisom dobite na ČZS po telefonu 01/729 61 04 ali 040/436 513 in e-naslovu: tanja.magdic@czs.si.**

Tanja Magdič, svetovalka JSSČ

Ekološki čebelarji, oddajte vloge za plačila iz PRP-ja

V ponedeljek, 27. februarja, se je začelo obdobje za vnos zbirnih vlog za ukrepe skupne kmetijske politike za leto 2017. V lanskem letu smo v *Slovenskem čebelarju* (9-2016, str. 300) objavili članek o ekološkem čebelarjenju, v katerem smo navedli med drugim tudi možnosti slovenskih ekoloških čebelarjev za pridobitev namenskih sredstev iz ukrepa ekološko kmetovanje v okviru PRP 2014–2020. Tako vam svetujem, da si še enkrat pre-

berete omenjeni članek in tam omenjene uredbe, ki opredeljuje tako zahteve kot tudi pogoje za vstop v ukrep in pridobivanje plačil, ter če želite oddati zahtevek, zadevo izvedete v skladu s spodaj zapisanimi priporočili in datumi.

Vaša priprava na izpolnjevanje zbirnih vlog za leto 2017

Da bo vnos vloge in zahtevkov potekal kar se da tekoče, prosimo, da se **naročite za vnos pri svojem lokalnem kmetijskem svetovalcu**, kjer boste izvedeli tudi, kaj vse morate prinesiti s seboj na vnos. Več informacij boste tako

našli pri svojih kmetijskih svetovalcih ali na spletnih straneh kmetijsko-gozdarskih zavodov. Kmetijski svetovalci bodo letos na 75 vnosnih mestih po vsej Sloveniji svetovali vlagateljem v zvezi z ukrepi kmetijske politike, nudili pomoč pri izpolnjevanju zbirnih vlog in izvedli elektronsko izpolnjevanje ter oddajo zahtevkov. V naslednji številki *Slovenskega čebelarja* pa bomo objavili obvestilo s podrobnimi opredelitvami zahtev in pogojev za uspešno pridobivanje plačil in samo ekološko čebelarjenje.

Mitja Zupančič, KGZS, zavod CE

Redni rok za vložitev zbirne vloge (zahtevek za neposredna plačila, prenos plačilnih pravic, zahtevek za dodelitev plačilnih pravic iz nacionalne rezerve, zahtevek za KOPOP, EK, OMD, dobrobit živali, za prašiče, govedo in drobnico ...).

Od 27. februarja do 6. maja 2017 oz. 8. maja 2017 (ker je 6. maj sobota).

25-dnevni zamudni rok za vložitev zbirne vloge (1-odstotno znižanje plačil/delovni dan za vse zahtevke in 3-odstotno znižanje za dodelitev plačilnih pravic iz nacionalne rezerve). Če se zbirna vloga odda po 25-dnevem zamudnem roku, so vsi zahtevki iz zbirne vloge zavrnjeni.

Od 8. do 31. maja 2017.

Izdelava ali posodobitev programa dejavnosti za vključene v KOPOP in EK (zainteresirani za vstop ter obstoječi vključeni v ukrepa KOPOP in EK).

Najpozneje na dan oddaje zbirne vloge.

Izdelava individualnega načrta preusmeritve KMG-ja iz konvencionalne v ekološko pridelavo (za upravičence, ki prvič vstopajo v kontrolo EK-ja v letu 2017).

Do 20. decembra 2017.

Redno 6-urno usposabljanje za vse vključene v ukrep EK-ja.

Do 20. decembra 2017.

Sveta maša za dobro letino in pokojne čebelarje ter odprtje apiterapevtskega čebelnjaka

Vabimo vas na sveto mašo ob kape-

lici sv. Ambroža na Brdu pri Lukovici, ki jo bo daroval domači župnik g. Pavel Okoliš z namenom dobre letine in za pokojne čebelarke, čebelarje. Po sveti maši bosta blagoslov in svečano odprtje preurejenega čebelnjaka ČD Luko-

vica v apiterapevtske namene. Sledilo bo družabno srečanje. Vabljeni v četrtek, 20. 4. 2017, ob 16. uri.

ČD Lukovica

Povprečna cena medu v prodaji na drobno v letu 2016

Komisija UO ČZS za ekonomiko čebelarjenja je na redni seji, 14. 2. 2017, sprejela sklep, na podlagi katerega je v skladu s 13. členom Pravilnika o katastru

čebelje paše, čebelarjem pašnem redu in programu napovedi medenja (Ur. l. RS, št. 60/13) ugotovila in potrdila povprečno ceno medu v prodaji na drobno v letu 2016, ki jo je potrdil tudi UO na svoji redni seji 16. 3. 2017. Ta je osnova za obračun povračila stroškov, ki jih imajo

izvajalci pašnega reda pri razporejanju čebel. **Povprečna cena medu v prodaji na drobno v letu 2016** je bila **10,85 EUR/1 kg**. Po pravilniku se pašnina obračunava v vrednosti 10 odstotkov od cene 1 kg medu v prodaji na drobno.

Tanja Magdič, svetovalka JSSČ

Izvajanje terenskega svetovanja in delavnic Dobra tehnološka praksa v čebelarstvu v mesecu aprilu

Sedaj že vstopamo v čas, ko bomo imeli prva dela s čebelami. Tisti, ki vstopate v čebelarstvo sezono prvič, pa tudi ogromno dodatnih vprašanj o delu s čebelami. Za vsa vprašanja oz. pomoč so vam na voljo terenski svetovalci, ki delujejo po posameznih območjih. Seznam terenskih svetovalcev v čebelarstvu je objavljen na spletni strani ČZS.

V tem času so vam na voljo za nasvete:

- pri dodajanju satnic in gradilnikov v čebeljo družino,
- pri ureditvi čebelje družine v panju,
- pri spremljanju in izvajanju osnovne odbire.

Nasvete vam nudijo tudi s področja varne hrane, ekonomike in glede ureditve čebelarstva dokumentacije.

V prejšnjih številkah SČ smo že omenili, da bodo izvajali na svojih območjih delovanja delavnice z naslovom **Dobra tehnološka praksa v čebelarstvu**. Za izvedbo teh delavnic so imeli terenski svetovalci dodatno usposabljanje na ČZS, da vam bodo kakovostno podali vsebine. Veste, da v čebelarstvu ni visokih donosov brez močnih čebeljih družin, ne glede na tehnologijo, ki jo uporabljamo pri svojih čebelah. Tako vam bodo predstavili številne dejavnike, ki vplivajo na uspešno čebelarjenje, in tudi, kako ohraniti močne in vitalne čebele čez leto. Zato ste vsi skupaj vabljeni, da se udeležite teh delavnic na terenu.

Tomaž Samec, svetovalec JSSČ

Iščemo dva terenskega svetovalca

JSSČ išče dva čebelarja za pokrivanje terenskega svetovanja za območje Notranjske (Cerknica, Postojna) in za območje Primorske (Ajdovščina, Nova Gorica, Idrija, Tolmin). Pogoji:

- najmanj petletne izkušnje s področja čebelarstva in čebelarjenje z najmanj 10 čebeljimi družinami,
- najmanj srednješolska izobrazba,
- terenski svetovalec si sam zagotovi in organizira prevoz do lokacije, kjer svetuje.

Druge informacije prejmete pri g. Tomažu Samcu: 040/436 517 ali tomaz.samec@czs.si.

Urnik delavnic Dobra tehnološka praksa v čebelarstvu

Termin	Izvajalec	Kraj	Kontakt
Pomurski okoliš			
4. apr., 16.00	Jakob Madjar	Nacionalni veterinarski inštitut Murska Sobota	g. Čiček 041/530 688
13. apr., 18.00	Franc Tratnjek	BŠ Rakičan	g. Tratnjek 041/606 013
20. apr., 17.00	Jakob Madjar	Gostilna Šadl, Križevci pri Ljutomeru	g. Ostrc 041/208 239
21. apr., 16.00	Jakob Madjar	Šolski čebelnjak Sveti Jurij Rogaševci	g. Madjar 041/598 356
24. apr., 18.00	Franc Tratnjek	TC Tuš - Kocet, Lendava	g. Časar 041/471 088
25. apr., 18.00	Franc Tratnjek	Dom ČD Beltinci	g. Šemen 031/787 235
Podravske okoliš			
3. apr., 17.00	Uroš Smolar	V prostorih čebelarkega društva Ruše	g. Smolar 041/278 425

Termin	Izvajalec	Kraj	Kontakt
4. apr., 17.00	Uroš Smolar	Razvojni center Poljčane	g. Rojs 041/826 690
4. apr., 18.00	Martin Čuš	ČD Ptuj, Trstenjakova 9, Ptuj	g. Vertič 040/290 739
6. apr., 17.00	Uroš Smolar	V prostorih OŠ Janka Padežnika, Maribor	g. Vogrinec 041/88 705
6. apr., 18.00	Martin Čuš	ČD Juršinci, Kulturni dom Juršinci	g. Križan 070/600 911
11. apr., 18.00	Martin Čuš	Čebelarški dom ČD Markovci	ga. Petrovič 040/375 408
Koroški okoliš			
2. apr., 10.00	Janko Goričan	Pri g. Kadišu (ČD Dravograd)	g. Kadiš 031/644 534
7. apr., 17.00	Pavel Praper	Dom upokojencev Slovenj Gradec	g. Jelen 041/522 230
9. apr., 10.00	Janko Goričan	Pri ge. Marini Galar, Pernice 14, Muta (ČD Vuzenica - Muta)	g. Žvikart 031/375 107

Termin	Izvajalec	Kraj	Kontakt
14. apr., 17.00	Pavel Praper	ČebelarSKI dom Brdavsvo Žerjav	g. Mičič 041/754 272
29. apr., 10.00	Janko Goričan	Pri g. Begiču, na Vasi, Radlje ob Dravi	g. Begič 051/371 679
30. apr., 10.00	Pavel Praper	Šolski čebelnjak Prevalje	g. Vogel 041/347 229
Celjski okoliš			
3. apr., 17.00	Andrej Jernej	V prostorih Kulturnega centra Rogaška Slatina – soba 34	g. Janžek 031/608 879
4. apr., 18.00	Peter Babnik	Kulturni dom Vojnik	g. Babnik 041/211 295
10. apr., 17.00	Andrej Jernej	ČebelarSKI dom Šmarje pri Jelšah	g. Pušnik 031/518 411
11. apr., 18.00	Peter Babnik	Otročji kino Laško, Trubarjeva ulica 13, Laško	g. Šolar 030/604 069
11. apr., 18.00	Franc Podrižnik	Hotel BENDA Mozirje	g. Čopar 041/665 178
13. apr., 17.00	Franc Podrižnik	ČebelarSKI dom Polzela	g. Grm 041/201 327
19. apr., 18.00	Peter Babnik	Kulturni dom Dobrna (lokacija šola)	g. Krulec 051/335 616
24. apr., 17.00	Andrej Jernej	Krajevna skupnost Blagovna	g. Jernej 040/650 850
Zasavski okoliš			
18. apr., 18.00	Franc Podrižnik	ČebelarSKI dom Izlake	ga. Dolinšek 031/881 999
Posavski okoliš			
11. apr., 17.00	Vinko Sajtl	Kulturni dom Šentjanž	g. Kolenc 041/342 070
12. apr., 17.00	Vinko Sajtl	Na gradu, Sevnica	g. Metelko 040/570 933
Dolenjski okoliš			
6. apr., 17.00	Franc Kobe	Center biotehnike in turizma, Sevnica 13, Novo mesto	g. Kobe 041/940 606
7. apr., 18.00	Vinko Sajtl	OŠ Šentjernej	g. Sajtl 041/546 528
21. apr., 17.00	Franc Kobe	Čebelnjak g. Kobeta, Dolž, Lipnica 15, Novo mesto	g. Kobe 041/940 607
25. apr., 17.00	Franc Kobe	V čebelarskem domu Podstenice, Dolenjske toplice	g. Kobe 041/940 608
Belokranjski okoliš			
12. apr., 18.00	Dušan Milinkovič	Sela pri Otovcu, Črnomelj	g. Milinkovič 030/604 090
26. apr., 18.00	Dušan Milinkovič	Nekdanja Srednja šola Metlika, Partizanski trg 4, Metlika	ga. Kokot 031/393 818
Ljubljanski okoliš			
4. apr., 18.00	Janez Markič	Brdo pri Lukovici 8, Lukovica	g. Nakrst 031/261 890
6. apr., 17.00	Brane Borštnik	ČebelarSKI dom Apis Ribnica	g. Škulj 041/368 115

Termin	Izvajalec	Kraj	Kontakt
7. apr., 17.00	Roman Marinko	Dvorana KS Notranje Gorice	g. Marinko 030/604 008
8. apr., 17.00	Roman Marinko	Prešernova dvorana, Narodni dom Logatec	g. Žakelj 041/560 573
14. apr., 17.00	Brane Borštnik	Center Ig	g. Prainfalk 031/635 934
21. apr., 17.00	Brane Borštnik	Gasilski dom Velike Lašče, Cesta na postajo	g. Borštnik 031/336 905
21. apr., 18.00	Dušan Milinkovič	Lovski dom, Kočevje	g. Intihar 040/323 858
22. apr., 18.00	Roman Marinko	ČD Borovnica (dvorana nad vrtcem)	g. Jereb 051/281 087
Gorenjski okoliš			
5. apr., 18.00	Janez Markič	Pr' Šprajcarju	g. Šink 041/386 662
7. apr., 18.00	Tomaž Pintar	Dom čebelarjev ČD Škofja Loka, Brode 37, Škofja Loka	g. Demšar 041/482 982
8. apr., 15.00	Janez Markič	Občina Poljane	g. Inglič 031/500 309
11. apr., 17.00	Janez Markič	Občina Cerklje	g. Štular 051/351 845
19. apr., 16.00	Tomaž Pintar	OŠ Selca, Selca	g. Čenčič 031/741 371
3. maj, 17.00	Tomaž Pintar	V prostorih občine Trzič	g. Perne 041/643 506
Notranjski okoliš			
6. apr., 18.00	Rajko Anzeljc	Park vojaške zgodovine, Pivka	g. Dolgan 040/757 694
11. apr., 17.00	Rajko Anzeljc	Medgeneracijski center Gaber - Loška dolina	g. Meden 031/344 147
26. apr., 18.00	Rajko Anzeljc	Dvorana Bloški smučar, Nova vas na Blokah	g. Anzeljc 030/604 041
Obalnoкраški okoliš			
4. apr., 18.00	Klavdijo Babič	V prostorih OŠ Dekani	g. Babič 030/604 036
8. apr., 10.00	Klavdijo Babič	Učni čebelnjak Hrastovlje	g. Babič 030/604 036
22. apr., 10.00	Klavdijo Babič	Učni čebelnjak Hrastovlje	g. Babič 030/604 036
12. apr., 18.00	Vlado Augustin	ČebelarSKI dom Ilirska Bistrica, Levstikova 8b	ga. Urh 031/423 322
Primorski okoliš			
12. apr., 17.00	Aleš Bozovičar	Knjižnica Cirila Kosmača, Tumov drevored 6, Tolmin	g. Podgornik 040/800 402
13. apr., 17.00	Aleš Bozovičar	Zavod za gozdove, Trg sv. Ahacija 2, Idrija	g. Kolenc 041/468 121
24. apr., 16.00	Jure Justinek	Krajevna skupnost Solkan, Trg Jožeta Srebrniča 7, Solkan	g. Šuligoj 041/583 596
26. apr., 17.00	Jure Justinek	OŠ Dobravlje, Dobravlje 1, Dobravlje	g. Turk 041/724 831

Novo na ČZS – obleke slovenskih čebelarjev za prosti čas

Oblečila za prosti čas so sedaj na voljo v tajništvu ČZS. Naročila sprejemamo na 041/370 409, 01/729 61 00 ali barbara.dimc@czs.si. Oblečila pošljemo tudi po pošti.

Tajništvo ČZS

Artikel	Cena v EUR z DDV
polo majica (moška in ženska)	18,30
majica (moška in ženska)	15,30
vetrovka (moška in ženska)	60,70
kapa	7,9

Urniki usposabljanj v aprilu

Vsa usposabljanja so namenjena vsem slovenskim čebelarjem. **Člani ČZS morajo na usposabljanja obvezno prinesiti izkaznico ČZS!** Iz objektivnih razlogov bo urnik lahko naknadno spremenjen in dopolnjen. Vse spremembe bodo objavljene na naši spletni strani www.czs.si. **Na usposabljanja o apitehničnih ukrepih, smernicah dobrih higienskih**

navad (osnovne in obnovitvene) s seboj obvezno prinesite veterinarski dnevnik. VF NVI izvaja znotraj Programa izobraževanja s področja zdravstvenega varstva čebel izobraževanja v naslednjih vsebinskih sklopih: **1. sklop:** Prepoznavanje bolezenskih znakov pri čebeljih družinah; **2. sklop:** Ugotavljanje in zdravljenje najpogostejših bolezni pri čebeljih družinah; **3. sklop:** Ukrepi za zaščito zdravja čebel s področja

obvladovanja varoze; **4. sklop:** Poznavanje zdravil za zdravljenje bolezni pri čebeljih družinah, sledljivost nabave in uporabe zdravil, ustrezno shranjevanje zdravil in neškodljivo odstranjevanje neuporabljenih zdravil; **5. sklop:** Pravilna uporaba zdravil za zdravljenje bolezni pri čebeljih družinah, vodenje in hranjenje evidenc; **6. sklop:** Izobraževanje čebelarjev začetnikov s področja zdravstvenega varstva čebel.

Datum	Čas	Tema	Izvajalec	Kraj	Kontakt
3. apr.	16.00	Možnost pridobivanja in črpanja nepovratnih sredstev	Tanja Magdič	Čebelarški dom, Neblo 1b, Dobrovo v Brdih	g. Štucin 041/450 240
3. apr.	16.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu	mag. Andreja Kandolf Borovšak	Biotehniška šola Rakičan, Rakičan, Lendavska 3, Murska Sobota	g. Rožman 041/751 824
3. apr.	16.00	2. sklop**	mag. Vida Lešnik	ŠKTM Radlje, Mariborska cesta 4, Radlje ob Dravi	ga. Lešnik 041/ 645 792
3. apr.	17.00	5. sklop**	mag. Ivo Planinc	OŠ Bovec, Bovec	g. Planinc 041/740 805
4. apr.	15.00	4. sklop**	mag. Vida Lešnik	NVI MS, Noršinska 35, Murska Sobota	ga. Lešnik 041/ 645 792
5. apr.	16.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu	Nataša Lilek	Pohorska vila, Pivola 8, Hoče	g. Vogrinec 041/818 705
5. apr.	16.00	1. sklop**	Suzana Skerbiš	Nova vas na Blokah 4a (dvorana pri telovadnici), Nova vas	ga. Skerbiš 041/645 763
5. apr.	16.00	3 sklop**	mag. Vida Lešnik	Čebelarški dom Žerjav, Mrdavsovo – Žerjav, Črna na Koroškem	ga. Lešnik 041/ 645 792
5. apr.	17.00	5. sklop**	mag. Mira Jenko Rogelj	društveni čebelnjak ČD Tržič pod Vilo Bistrice	ga. Jenko Rogelj 041/645 769
5. apr.	17.00	4. sklop**	Jana Kapelj	Kulturni dom, Skaručna 42, Vodice	ga. Kapelj 031/339 292
5. apr.	17.00	2. sklop**	mag. Ivo Planinc	Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin, Tolmin	g. Planinc 041/740 805
5. apr.	18.00	5. sklop**	Jana Kapelj	Kulturni dom, Skaručna 42, Vodice	ga. Kapelj 031/339 292
6. apr.	16.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu	Nataša Lilek	Gasilski dom Frankolovo, Stražica 2, Frankolovo	g. Babnik 041/211 295
6. apr.	16.00	5. sklop**	mag. Vida Lešnik	OŠ D. Flisa, Šolska ul. 10, Hoče	ga. Lešnik 041/ 645 792
6. apr.	17.00	2. sklop**	mag. Ivo Planinc	Krajevna skupnost Solkan, Solkan	g. Planinc 041/740 805
6. apr.	17.00	1. sklop**	Anita Vraničar Novak	Mahovnik 90, Kočevje	ga. Vraničar Novak 041/649 495
7. apr.	15.30	3. sklop**	mag. Ivo Planinc	Večnamenski center Cerkno, Cerkno	g. Planinc 041/740 805
7. apr.	16.00	5. sklop**	mag. Vida Lešnik	Čebelji gradič, Rogaševci	ga. Lešnik 041/ 645 792
10. apr.	17.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu	Nataša Lilek	Bar Veseljak, Šolska ulica 10a, Slovenj Gradec	g. Jelen 041/522 230
10. apr.	18.00	Vzreja čebeljih matic*	Milan Meglič	mala dvorana, Kmetijska zadruga Medvode, Cesta ob Sori 11, Medvode	g. Ločniškar 051/636 504
11. apr.	16.00	6. sklop**	mag. Vida Lešnik	Pohorska vila, Pivola 8, Hoče	ga. Lešnik 041/ 645 792
11. apr.	17.00	3. sklop**	Anita Vraničar Novak	Kinodvorana OŠ Šentjernej, Prvomajska cesta 9, Šentjernej	ga. Vraničar Novak 041/649 495
11. apr.	18.00	Čebelarjenje na Havajih	Erik Luznar	ČRIC Gorenjske, Rožna dolina 50a, Lesce	g. Finžgar 041/633 185
11. apr.	18.00	3. sklop**	mag. Mira Jenko Rogelj	Gasilski dom, Zgornje Rute 85, Gozd Martuljek	ga. Jenko Rogelj 041/645 769
11. apr.	18.00	3. sklop**	mag. Ivo Planinc	Biotehniška šola Šempeter, Šempeter pri Gorici	g. Planinc 041/740 805
11. apr.	19.00	Oskrba čebeljih družin med letom*	Brane Borštnik	večnamenska dvorana, Trebelno	g. Dragan 040/341 586
12. apr.	16.00	6. sklop**	mag. Ivo Planinc	Krajevna skupnost Solkan, Solkan	g. Planinc 041/740 805
12. apr.	17.00	4. sklop**	Suzana Skerbiš	Hrastovlje (učni čebelnjak), Črni Kal	ga. Skerbiš 041/645 763

Datum	Čas	Tema	Izvajalec	Kraj	Kontakt
12. apr.	17.00	6. sklop**	mag. Vida Lešnik	Biotehniška šola Rakičan	ga. Lešnik 041/ 645 792
12. apr.	18.00	5. sklop**	Suzana Skerbiš	Hrastovlje (učni čebelnjak), Črni Kal	ga. Skerbiš 041/645 763
13. apr.	17.00	Možnost pridobivanja in črpanja nepovratnih sredstev	Nataša Klemenčič Štrukel	Čebelarški center Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, Lukovica	ga. Kovačevič 01/729 61 24
14. apr.	16.00	4. sklop**	Suzana Skerbiš	MGC Gaber, C. Notranjskega odreda 45, Stari trg pri Ložu	ga. Skerbiš 041/645 763
14. apr.	17.00	4. sklop**	mag. Mira Jenko Rogelj	dvorana PGD Žiri, Logaška cesta 13, Žiri	ga. Jenko Rogelj 041/645 769
14. apr.	17.00	4. sklop**	Jana Kapelj	zadružni dom Dolsko, 1262 Dol pri Ljubljani	ga. Kapelj 031/339 292
14. apr.	17.00	5. sklop**	Suzana Skerbiš	MGC Gaber, C. Notranjskega odreda 45, Stari trg pri Ložu	ga. Skerbiš 041/645 763
14. apr.	19.00	1. sklop**	mag. Mira Jenko Rogelj	dvorana PDG Žiri, Logaška cesta 13, Žiri	ga. Jenko Rogelj 041/645 769
18. apr.	16.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu	mag. Andreja Kandolf Borovšak	Dom čebelarjev ČD Škofja Loka, Brode 37, Škofja Loka	g. Novak 041/590 166
18. apr.	16.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu	Nataša Lilek	Center biotehnike in turizma – Grm, Novo mesto, Sevno 13, Novo mesto	referat višje šole 07/393 47 34
18. apr.	16.00	6. sklop**	mag. Vida Lešnik	dom upokojencev, Šolska ulica 10a, Slovenj Gradec	ga. Lešnik 041/ 645 792
18. apr.	17.00	2. sklop**	mag. Ivo Planinc	Ljudska univerza Postojna, Ljubljanska cesta 2, Postojna	g. Planinc 041/740 805
19. apr.	16.00	Trženje čebeljih pridelkov in izdelkov	Tanja Magdič	Čebelarški dom, Levstikova 8b, Ilirska Bistrica	ga. Urh 031/423 322
19. apr.	16.00	4. sklop**	mag. Vida Lešnik	pisarna ČD Ptuj, Trstenjakova 9, Ptuj	ga. Lešnik 041/ 645 792
19. apr.	16.00	4. sklop**	Suzana Skerbiš	pri Atelšku, Povir 52a, Sežana	ga. Skerbiš 041/645 763
19. apr.	17.00	5. sklop**	Suzana Skerbiš	pri Atelšku, Povir 52a, Sežana	ga. Skerbiš 041/645 763
19. apr.	19.00	4. sklop**	mag. Mira Jenko Rogelj	OŠ Dobravlje, Dobravlje	g. Planinc 041/740 805
20. apr.	16.00	3. sklop**	mag. Vida Lešnik	gostilna Šadl, Križevci pri Ljutomeru	ga. Lešnik 041/ 645 792
20. apr.	17.00	5. sklop**	mag. Ivo Planinc	Gozdno gospodarstvo Idrija, Idrija	g. Planinc 041/740 805
20. apr.	17.00	5. sklop**	Anita Vraničar Novak	OŠ Loka, Kidričeva ulica 18, Črnomelj	ga. Vraničar Novak 041/649 495
21. apr.	16.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu	Nataša Lilek	Krajevna skupnost Dekani, Dekani 209, Dekani	ga. Smrdelj 041/613 067
21. apr.	17.00	5. sklop**	mag. Mira Jenko Rogelj	Dom čebelarjev Brode, Brode 37, Škofja Loka	ga. Jenko Rogelj 041/645 769
21. apr.	17.00	4. sklop**	Jana Kapelj	KS Notranje Gorice, Podpeška cesta 380, Notranje Gorice	ga. Kapelj 031/339 292
21. apr.	18.00	5. sklop**	Jana Kapelj	KS Notranje Gorice, Podpeška cesta 380, Notranje Gorice	ga. Kapelj 031/339 292
21. apr.	18.00	1. sklop**	mag. Ivo Planinc	prostor ČD Kanal Brda v Neblem, Dobrovo	g. Planinc 041/740 805
24. apr.	16.00	3. sklop**	mag. Mira Jenko Rogelj	OŠ Šenčur, Pipanova cesta 43, Šenčur	ga. Jenko Rogelj 041/645 769
24. apr.	16.00	6. sklop**	mag. Ivo Planinc	Šolski center Postojna, Cesta v Staro vas 2, Postojna	g. Planinc 041/740 805
24. apr.	16.30	3. sklop**	Alenka Jurič	kulturni dom, Trg Jožeta Lampreta 3, Šoštanj	ga. Jurič 041/900 005
24. apr.	17.00	2. sklop**	mag. Vida Lešnik	TC Tuš Kocet, Lendava	ga. Lešnik 041/ 645 792
25. apr.	17.00	5. sklop**	mag. Ivo Planinc	Park vojaške zgodovine Pivka	g. Planinc 041/740 805
25. apr.	17.00	5. sklop**	Anita Vraničar Novak	gasilski dom, Dvor 95, Dvor	ga. Vraničar Novak 041/649 495
25. apr.	17.00	4. sklop**	mag. Vida Lešnik	Čebelarški dom Beltinci	ga. Lešnik 041/ 645 792
26. apr.	16.00	4. sklop**	Suzana Skerbiš	čebelarški dom, Levstikova 8b, Ilirska Bistrica	ga. Skerbiš 041/645 763
26. apr.	17.00	4. sklop**	Jana Kapelj	Zadružni dom Zadvor, Cesta II. grupe odredov 43, Dobrunje	ga. Kapelj 031/339 292
26. apr.	17.00	5. sklop**	Suzana Skerbiš	čebelarški dom, Levstikova 8b, Ilirska Bistrica	ga. Skerbiš 041/645 763
28. apr.	16.00	2. sklop**	Alenka Jurič	Gasilski dom Ravenska vas 3, Zagorje ob Savi	ga. Jurič 041/900 005
10. maj	18.00	5. sklop**	mag. Mira Jenko Rogelj	ČRIC Gorenjske, Rožna dolina 50a Lesce	g. Korošec 031/616 187

* Usposabljanja iz Programa ukrepov na področju čebelarstva, ** Program izobraževanja s področja zdravstvenega varstva čebel (vsi izvajalci so dr. vet. med.)

Podatki o gibanju tehtnic od 21. 9. 2016 do 20. 3. 2017

Opazovalna postaja	Gibanje tehtnice ± kg	Opis dogajanja
Bela krajina, Poljanska gora	-12,5	poraba hrane
Bistriško Pohorje	-10,4	poraba hrane
Bohor – Lisca	-9,5	poraba hrane
Braslovče	-12,9	poraba hrane
Dolenjske Toplice	-8,5	poraba hrane
Goriška brda	-8,9	poraba hrane
Goriško, Šempeter	-8,1	poraba hrane
Gorjanci, Kostanjevica na Krki	-8,2	poraba hrane
Ilirska Bistrica	-11,1	poraba hrane
Lenart	-10,2	poraba hrane
Kanalsko, Tolminsko	-8,9	poraba hrane
Kočevski rog	-11,1	poraba hrane
Koper, Dekani	-10,9	poraba hrane
Kostrivnica, Lahomno	-12,4	poraba hrane
Kozjak – Veliki Boč	-8,2	poraba hrane
Bohinj	-11,5	poraba hrane
Krim – Iška vas	-10,4	poraba hrane
Krško, Sevnško	-9,5	poraba hrane
Laško, Malič	-8,9	poraba hrane
Lendava	-7,2	poraba hrane

Opazovalna postaja	Gibanje tehtnice ± kg	Opis dogajanja
Ljutomer	-8,5	poraba hrane
Logaška planota, Menišija	-12,2	poraba hrane
Lovrenško Pohorje	-7,2	poraba hrane
Mali Bakovci	-9,4	poraba hrane
Kranjska Gora	-13,6	poraba hrane
Metlika	-11,4	poraba hrane
Podčetrtek	-10,1	poraba hrane
Ptuj, Haloze	-8,9	poraba hrane
Ribniško Pohorje	-10,4	poraba hrane
Slovenska Bistrica, Oplotnica	-11,7	poraba hrane
Slovenske gorice, Korena	-10,2	poraba hrane
Snežnik, Grajševka	-12,4	poraba hrane
Stojna	-11,9	poraba hrane
Travna gora	-9,4	poraba hrane
Trnovski gozd	-12,8	poraba hrane
Vransko, Prebold	-10,8	poraba hrane
Vrhnika, Borovnica	-11,0	poraba hrane
Zreško Pohorje	-9,7	poraba hrane
Žužemberk	-11,7	poraba hrane

RAZPISI ZA STOJIŠČA

Spletna stran ONS: <https://ecelebar.czs.si>. ● Telefonski odzivnik: 01/729 61 20.

Vse vloge morajo biti v skladu s Pravilnikom o katastru čebelje paše, čebelarstem pašnem redu in programu napovedi medjenja.

ČD	Čebelja paša	Naslov za oddajo pisne vloge	Rok za oddajo	Informacije
Ajdovščina	akacija	Milan Lisjak, Vrtovče 30, 5259 Branik	10. 4. 2017	g. Lisjak, 031/804 788
Kanal - Brda	akacija	Ivan Mencin, Staničeva ulica 5, 5213 Kanal	11. 4. 2017	g. Mencin, 031/727 798
Pivka	akacija	Dejan Sanabor, Petelinje 28, 6257 Pivka	12. 5. 2017	g. Sanabor, 041/933 366
Moravske Toplice	akacija	ČD Moravske Toplice, Ivanci 39, 9222 Bogojina	15. 4. 2017	g. Čiček, 041/530 688
Nova Gorica	akacija	Mitja Bavdaž, Prvomajska 90, 5000 Nova Gorica	15. 4. 2017	g. Bavdaž, 041/975 393
Postojna	divja češnja	ČD Postojna, Cankarjeva 6, 6230 Postojna	15. 4. 2017	g. Posega, 031/280 247
Postojna	lipa	ČD Postojna, Cankarjeva 6, 6230 Postojna	15. 4. 2017	g. Posega, 031/280 247
Gornji Grad*	smreka	ČD Gornji Grad, Novo Naselje 48, 3342 Gornji Grad	30. 4. 2016	g. Fale, 031/540-871
Ruše	gozd	Andrej Pliberšek, Pod goraj 57, 2342 Ruše	10. 5. 2017	g. Pliberšek, 031/301 086
Pivka	gozd	Dejan Sanabor, Petelinje 28, 6257 Pivka	12. 5. 2017	g. Sanabor, 041/933 366
Nova Gorica	gozd	Mitja Bavdaž, Prvomajska 90, 5000 Nova Gorica	15. 5. 2017	g. Bavdaž, 041/975 393
Postojna	gozd	ČD Postojna, Cankarjeva 6, 6230 Postojna	15. 5. 2017	g. Posega, 031/280 247
Ajdovščina	gozd	Milan Lisjak, Vrtovče 30, 5259 Branik	20. 5. 2017	g. Lisjak, 031/804 788

Mali oglasi

PRODAM

Seme ajde – medovita čebela, 300 kg, za posevek (okolica Ptuj), tel.: 041/958 434.

Cvetni prah, zelo kakovosten, vsak dan sproti pregledan, očiščen in zamrznjen, v prvi polovici meseca maja (okolica Celja), tel.: 051/610 398.

Medovito ajdo – koroška črna, večjo količino, ugodno za setev in ajdovo moko, tel.: 041/503 018.

Cvetni prah, pakiran po 5 kg, zamrznjen, tel.: 041/990 360.

Cvetni prah osmukanec, lanski in sveže zamrznjen cvetni prah osmukanec ter lipove satnike, lepljene, zbite, lahko zažičene, tel.: 040/845 113.

Cvetlični med, mešan z lipo, tel.: 041/575 477.

Cvetlični med, lastne pridelave v sodih ali kozarcih, tel.: 041/620 810.

Cvetlični, akacijev, gozdni in lipov med ter matični mleček, tel.: 041/587 573.

Akacijev, cvetlični, lipov, gozdni in ajdov med, tel.: 041/784 775.

Cvetlični med, lastne pridelave v kozarcih ali 40-kg sodih, možna dostava po Sloveniji, tel.: 041/366 161.

Akacijev, cvetlični, lipov in ajdov med lastne proizvodnje, možna dostava po vsej Sloveniji, tel.: 040/217 542.

Akacijev, cvetlični, lipov, gozdni in kostanjev med ter matični mleček, tel.: 041/587 573.

Akacijev, cvetlični, kostanjev in ajdov med v sodih, tel.: 031/810 337.

Čebelarje družine na 5 in 9 AŽ-satih (okolica Vrhnike), tel.: 031/588 587.

Čebelarje družine na 7 AŽ-satih (Domžale), tel.: 041/329 116.

Čebelarje družine na 7 AŽ-satih ter nekaj medu – lipov, gozdni, smrekov (Krka), tel.: 041/727 456.

Čebelarje družine na 7 in 10 AŽ-satih (okolica Kranja), tel.: 031/694 913.

Čebelarje družine na 10 AŽ-satih (okolica Kranja), tel.: 031/846 674.

Čebelarje družine na 10 AŽ-satih in smukalni-ke za cvetni prah, rabljene eno sezono, tel.: 041/368 115.

Čebelarje družine na AŽ-satih, aprila ali maja (Notranjska), tel.: 031/251 826 (po 15. uri).

Čebelarje družine na AŽ- in DB-satih, s panji ali brez, in prevozno enoto ter razne sorte medu, tel.: 031/787 235.

Čebelarje družine na AŽ in LR-satih, v mesecu maju (Ljubljana), tel.: 041/643 003.

Čebelarje družine na 10 LR standardnih satih, tel.: 041/722 875.

Čebelarje družine na LR-satih (Vrhnika), tel.: 041/559 279.

Čebelarje družine na LR-satih, tel.: 041/661 576.

Čebelarje družine na 2/3 LR-satih (Ljubljana), tel.: 070/170 444.

Čebelarje družine na 2/3 LR-satih ter eno- in dvoletne sadike medovitih dreves – evodije, tel.: 041/410 152.

Čebelarje družine na 2/3 LR-satih, s panji ali brez, ter nekaj malo rabljenih odličnih osmu- kalnikov za LR-panje, tel.: 040/888 979.

Zdrave čebelarje družine na 5 AŽ-satih (okolica Tolmina), tel.: 041/876 838.

Močne čebelarje družine na 7 AŽ-satih z lanskimi maticami (Primorska), tel.: 031/254 995.

Gospodarske družine na 1/1 LR-satih ter drug pribor za LR-panje, tel.: 040/165 921.

Nekaj močnih čebelarje družin na 5, 7 in 10 AŽ-satih, tel.: 031/619 189.

Nekaj čebelarje družin na 7 in 9 AŽ-satih v mesecu aprilu (Škocjan na Dolenjskem), tel.: 031/312 430.

Nekaj čebelarje družin na 10 AŽ-satih (okolica Postojne), tel.: 041/567 682, 05/757 21 83.

Nekaj čebelarje družin na AŽ-satih (Pivka), tel.: 031/842 020.

Dve čebelarje družini skupaj z novima trietažni- ma AŽ-panjema, tel.: 041/236 256.

Tri čebelarje družine na RV-satih, tel.: 040/865 988.

Štiri čebelarje družine na 7 AŽ-satih (okolica Ljubljane), tel.: 041/705 639.

Pet čebelarje družin na 7 AŽ-satih, tel.: 041/820 756.

Pet čebelarje družin na 7 AŽ-satih, z lanskimi maticami (Mokronog), tel.: 040/603 493.

Šest čebelarje družin na 5 in 7 AŽ-satih (okolica Ljubljane), tel.: 031/732 132.

Šest čebelarje družin, na 10 AŽ-satih, konec aprila (Gorenjska), tel.: 041/617 052.

Devet čebelarje družin z 11-satnimi AŽ-panji (okolica Kočevja), tel.: 070/854 316.

10 čebelarje družin na 6, 7 in 10 satih, tel.: 041/343 535.

10 čebelarje družin na 1/1 LR-satih z lansko matico (Celje), tel.: 031/311 750.

12 čebelarje družin na 5 AŽ-satih z lanskimi maticami (okolica Kamnika), tel.: 070/267 502.

12 čebelarje družin na 10 AŽ-satih (okolica Kočevja), tel.: 031/364 636 (zvečer).

18 čebelarje družin na 9 AŽ-satih, zdravih, z lanskimi maticami (Gorenjska), tel.: 041/366 642.

20 čebelarje družin na AŽ-satih, s starejšimi, obnovljenimi panji, z možnostjo satja v medi- šču, cena po dogovoru, tel.: 031/882 295.

21 čebelarje družin s panji, 9-satne AŽ-panje s satjem v medišču, panji so stari, obnovljeni, tel.: 031/882 295.

30 čebelarje družin v 10-satnih AŽ-panjih ter 300 kg ajdovega in gozdnega medu, tel.: 041/606 013.

40 čebelarje družin na 5, 9 in 10 AŽ-satih ter akacijev med in zamrznjen cvetni prah (Brežice), tel.: 051/341 321.

Več čebelarje družin na 7 in 9 AŽ-satih (Višnja Gora), tel.: 041/470 100.

Več čebelarje družin na 9 in 10 AŽ-satih in LR-satih, s panji ali brez (Slovenska Bistrica), tel.: 041 768 351.

Več čebelarje družin na 2/3 LR-satih ter nove 2/3 naklade s satniki ali brez satnikov, podni- ce, pokrovi (Krško), tel.: 041/849 782.

Čebelarje roje, v mesecu maju (Brežice), tel.: 041/682 020.

Paketne čebele, po 15. maju, v paketu so 1,2 kg čebel ter matičnica z matico, vplačilo kavcije, tel.: 031/617 394.

Suhe kostanjeve deske debeline 3 cm, idealne za izdelavo satnikov, tel.: 041/649 142.

AŽ-panje 10 S, iz smrekovega lesa, prirejeni na 5-l kantico na cevko, tel.: 040/972 650.

Nove AŽ-panje, 10- in 11-satne, ter 7- in 9-satne prašilčke, kompletne (Cerknica), tel.: 041/840 357.

Večje število dobro ohranjenih AŽ-panjev 7- in 10-satarjev (Tacen), tel.: 041/561 548.

2/3 LR-panje, lepo ohranjene, po simbolični ceni, ter zamrznjen cvetni prah osmukanec, tel.: 051/855 070.

Nove nakladne LR-panje, komplet treh naklad z zažičenimi satniki, podnica, matična rešet- ka, pitalnik in pokrov, tel.: 051/645 520.

LR-panje (1/1, 10 S), s čebelami ali brez, možna menjava za AŽ-panje ter nove 2/3 in 1/1 nakla- de (Bela krajina), tel.: 031/553 293.

Srednje Kirarjeve panje, nenaseljene, cena po dogovoru, tel.: 041/471 150.

AŽ-satnike (okolica Maribora), tel.: 041/911 557.

AŽ-satnike, lipove, kakovostne, lepljene, zbite, 6-krat vrtane, vogali pobrušeni, lahko zažičene, ter čebelarje pogačo Apifonda 2,5 kg, tel.: 031/753 345.

Kakovostne lipove AŽ-satnike, 6x vrtane, lepljene, zbite, lahko nezbite, ugodno, tel.: 031/753 345.

Zažičene AŽ-, LR-, DB- in Zander satnike (Kobarid), tel.: 031/870 709.

Pitalnike za standardne LR-panje, tel.: 031/505 855.

Nove AŽ 7- in 10-satarje, tudi 3-etažne, možna menjava za čebelarje družine, tel.: 031/501 801 (po 18. uri).

Tri 3-etažne panje, 10-satarje, rabljene štiri sezone, možna menjava za čebelarje družine (Slovenske Konjice), tel.: 041/731 494.

10 naseljenih LR-panjev 1/1, 6 nenaseljenih LR-panjev, zabojnik za prevoz 8 + 2 panja, posodo za med, rabljene satnike, tel.: 042/972 913.

Zabojnik za avtomobilsko prikolico z osmimi AŽ-panji 10 s in samoobračalno točilo na 6 AŽ-satov z avtomatiko (Tolmin), tel.: 051/688 690.

Nov čebelnjak s 15 novimi AŽ-panji (Kostanje- vica na Krki), tel.: 031/446 349.

Čebelarstvo tehniko z vgrajenim zaslonom, tel.: 041/722 102.

Sončni talilnik na dva sata, star 2 leti, tel.: 031/406 175.

Kotel za kuhanje voska, korita in pulte, vse inoks (Borovnica), tel.: 041/670 726.

Samoobračalno 4-satno točilo za LR-panje, daljinsko GSM-tehniko ter vso čebelarstvo opremo, zaradi smrti moža (Ravne na Koroškem), tel.: 031/223 321.

KUPIM

Čebeljo družino na LR-satih (Škofja Loka), tel.: 031/692 216.

Čebeljo družino na LR-satih brez panja (okolica Ljubljane), tel.: 051/365 716.

Čebelje družine na 3 do 5 satih, tel.: 041/336 674.

Čebelje družine na AŽ-satih, tel.: 040/648 719.

Čebelje družine na AŽ-satih (okolica Maribora), tel.: 031/348 678.

Čebelje družine na AŽ- in 1/1 LR-satih, tel.: 040/595 999.

Nekaj čebeljih družin na 5 satih (okolica Idrije), tel.: 051/213 146.

Nekaj čebeljih družin na 5, 7 AŽ-satih, tel.: 070/705 468.

Štiri družine na AŽ-satih, tel.: 040/937 818.

10 čebeljih družin na 7 AŽ-satih, tel.: 031/817 727.

IŠČEM

Čebelarja mentorja (LR-panji) iz Vrhnike ali okolice, Ljubljana – Logatec, sem začetnik, tel.: 041/474 341.

www.krze.si

TRADICIONALNA IZDELAVA VSEH VRST AŽ PANJEV
NAJBOLJŠI SLOVENSKI SMREKOV LES
ROGLJIČENI (CINKANI) SPOJI

■ Popust za člane ČZS ■

MIZARSTVO KRZE
1936

Idrijska 10, 1360 Vrhnika
041 420 200 01/755-13-17

Modeli hčev: AŽ 5s, AŽ 9s 10s, AŽ 11+3, AŽ 11+3 zimska, AŽ 11s, AŽ 9s-III, 10s-III, AŽ Plošnik na plastenke 40 mm, AŽ Distančni vložek, AŽ Plošnik 44/10s.

NOVO!

NOVO!

Odprtje nove trgovine v Domžalah

Ulica Nikola Tesla 19, Domžale

GSM: 040 269 870

Nova trgovina je odprta od 01.03.2017 dalje.

Delovni čas nove trgovine: pon: 9-16, tor: 9-16, sre: 9-17, čet: 9-16, pet: 9-16, sob: 8-12

Lepo vabljeni!

Čebelarско opremo si lahko ogledate na naši spletni strani: **www.belokranjski-hram.si**

Belokranjski hram d.o.o., Ulica Staneta Rozmana 16, 8340 Črnomelj, M: +386 40 745 750, +386 40 748 588, +386 31 695 485

Delovni čas trgovina Črnomelj: pon-pet 09:00-13:00 in 16:00-19:00, sob 08:00-12:00

www.belokranjski-hram.si, facebook-belokranjski hram, E: info.belokranjski-hram@t-2.si

KIPGO

ČEBELARSKA OPREMA

BATUJE 83, 5262 ČRNIČE
 ☎ (05) 368 45 80, ☎ (05) 368 45 81
 GSM 051 614 683
www.kipgo.net; kipgob@gmail.com
 PE LUKOVICA, BRDO 8, 1225 LUKOVICA
 ☎ (01) 729 61 30, e-mail: cebelarna.lukovica@gmail.com

OBISČITE NAS V NAŠI SPLETNI TRGOVINI
WWW.KIPGO.NET

PRIVOŠČITE VAŠIM ČEBELAM NAJBOLJŠE! INVERTNE POGAČE
 30% VEČJA STIMULACIJA

SESTAVA:
 FRUKTOZA 42%,
 DEKSTROZA 51,5%,
 MALTOZA 2,5%,
 TRIOZA 2%,
 SLADKOR 2%

PARNI TOPILNIKI VOŠČIN, SONČNI TOPILNIKI LESENI IN IZ NERJAVEČEGA MATERIALA ZA 1 ALI 2 SATA PREŠE ZA VOŠČINE

IZDELJUJEMO:
 -PRAŠILČKE: 3S, 4S, 5S, 7S
 -PANJE AŽ: 9S, 10S, po naročilu 11S, 12S
 -PANJE AŽ 3E 9S, 10S, po naročilu 11S
 -PANJI AŽ KOZINC 11+3

ČEBELARJEM Z VELJAVNO ČLANSKO IZKAZNICO PRIZNAMO 4% POPUSTA PRI GOTOVINSKEM NAKUPU V VREDNOSTI NAD 50 EUR V NAŠIH PRODAJALNAH.

V APRILU POPUST NA AŽ PANJE 10S -10%

NUDIMO IZDELAVO SATNIC IZ VAŠEGA VOSKA
 MIN. KOLIČINA VOSKA 10 KG

ČISTEJŠI CVETNI PRAH
 OSMUKALNIKI ZA CVETNI PRAH ZA AŽ IN LR PANJ
 VEČJA KOLIČINA CV. PRAHU
 PANJI Z NOTRANJNIM SMUKALNIKOM CV. PRAHU

NOVO VENTILACIJSKI KOMBINEZON
 -zračen
 -narejen je iz treh slojev tkanine in predstavlja zato popolno zaščito pred piki čebel

ZABOJNIKI ZA PREVOZ AŽ IN LR PANJEV PANJEV

NAROČENO POŠLJEMO TUDI PO POŠTI!

BATUJE
 pon-pet 9.00-13.00
 12.30-16.00
 sob ZAPRTO

PE LUKOVICA
 pon-čet 9.00-13.00 13.30-17.00
 sre 9.00-13.00 13.30-18.00
 čet-pet 9.00-13.00 13.30-17.00
 sob 9.00-13.00

PE ČEBELARSKI CENTER MARIBOR

Streliška 150, Maribor
 Tel/Fax: 02 / 331 80 10
 Delovni čas:
 od ponedeljka do petka od 8.30 do 17. ure
 sobota: od 8. do 13. ure.
 GSM: 051/348-426
 e-mail: jana.pp@amis.net
www.cebelarski-center.si

JANA - Trgovina, posredovanje, zastopanje - Jana Pušnik Pokrivač s.p., Maribor

- Satniki AŽ-lipovi, rogljičeni
- Panji AŽ, LR
- Čebelarška oprema in drobni pribor
- Čebelje pogače

- Točila in posode za med
- Satne osnove AŽ, LR, Kirar

- Steklena in kartonska embalaža za med, propolis, medene pijače in ostale čebelje pridelke
- Darilni program

Naročeno blago vam lahko pošljemo s paketno pošto, pri večji količini po po zbiru dostavimo na dom!

APIS MED®

ČEBELARSTVO DEBEVEC

ČUŽA 7, 1360 VRHNIKA
 tel.: 01/755 12 82, faks: 01/755 73 52

Delovni čas:
 ob delavnikih 9.00-12.00
 16.00-18.00
 ob sobotah 9.00-12.00

apis.med93@gmail.com

10-SATNI AŽ-PANJ

KRMILNIK ZA PLASTENKO

NAKLADNI AŽ-PANJ

PREDELAVA VOSKA V SATNICE SAMO 1,20 EUR/KG

TRIETAŽNI AŽ-PANJ

ŽICA ZA SATNIKE
 250 g RSF - 4,8 EUR
 250 g CINKANE - 2,9 EUR

PRAŠILČEK AŽ 3-, 5-, 7- IN 9-SATNI

GRELNICI ZA MED 167 EUR

KAKOVOSTNA RSF-TOČILA IN POSODA

STANDARNI LR- IN DVOTRETINJSKI LR-PANJ

STIMI - KOLIČINSKI POPUST
 za več kot 150 kg, pri plačilu z gotovino

10-SATNI AŽ-PANJ

STIMI - KOLIČINSKI POPUST
 za več kot 150 kg, pri plačilu z gotovino

STIMI - KOLIČINSKI POPUST
 za več kot 150 kg, pri plačilu z gotovino

STIMI - KOLIČINSKI POPUST
 za več kot 150 kg, pri plačilu z gotovino

STIMI - KOLIČINSKI POPUST
 za več kot 150 kg, pri plačilu z gotovino

STIMI - KOLIČINSKI POPUST
 za več kot 150 kg, pri plačilu z gotovino

■ Naročeno blago pošljemo tudi po hitri paketni pošti (z izjemo lomljivih izdelkov). ■ Po izjemno nizki ceni vam iz vašega voska izdelamo satnice – 1,20 EUR/kg. ■ Vosek steriliziramo pri 125 °C. ■ Odkupujemo vosek po največ 7,00 EUR/kg. ■ Priznana vzrejalnice čebeljih matic Debevec. Sprejemamo naročila. ■ Prodamo čebelje družine na AŽ- in 2/3 LR-satih (Farrar). Sprejemamo naročila. ■ Iščejo dobro usposobljenega čebelarja, za delo s čebelami in za vzrejo matic. Informacije na tel.: 041/344 503.

• Panji so izdelani natančno in kakovostno. • Kakovostna izdelava po ugodni ceni. • Uporabljamo vodoodporne materiale in lepila.

Trgovina in proizvodnja: Vrhnika, Opekarska 16

Sušilniki SUŠA

Za sušenje cvetnega prahu in taljenje kristaliziranega medu, sušiti je mogoče tudi sadje, zelenjavo, zelišča, gobe itd.

Blaž Okorn, s. p.
Sp. Sorica 1a
4228 Železniki
tel.: 04/519 80 30 ali
031/542 517
e-pošta:
blaz.okorn@siol.net
www.susilnicesadja.si

Medikoel

Vabimo vas, da nas obiščete na
 čebelarstvih sejmih:

3.-5. marec 2017
APIMELL Piacenza (prostor 101)

in
11. in 12. marec 2017
APISLOVENIJA, 40. dnevi
čebelarstva v Celju
(Hala D, prostor 47)

Se vidimo!

Medikoel d.o.o., Jalnova cesta 2, 4240 Radovljica ♦ T: 045 378 510 ♦ M: 041 618 775 ♦ www.medikoel.com ♦ info@medikoel.com ♦ www.s-mediko.com

Polnjenje medu v vrečke

Za vas napolnimo med v priročno pakiranje, v 8 gramske vrečke. Naj bo vaš med, v praktični embalaži, prisoten povsod, tako v gostinskih lokalih, kot v vsakem pohodniškem nahrbtniku.

Varroa Destruktor Me2900

Znebite se zajedavske pršice Varroje z novo revolucionarno metodo! Varroa Destruktor Me2900 je naprava, ki z oddajanjem zvočne resonance povzroči razkroj pršice Varroje. Končno boste lahko zaščitili svoje čebelje družine pred tem nevarnim zajedavcem brez uporabe kemikalij!

Inhalacija iz panja

Z Inhalacijskimi seti API-AEROSOL I, API-AEROSOL II in API-AEROSOL Plus lahko izvajate inhalacijsko aerosolno apiterapijo iz panja. Izbirate lahko med seti z naravnim vlekrom in seti s prisilnim vlekrom.

TALILNIKI ZA MED IN TOČILA ATELŠEK

Glavne prednosti točil ATELŠEK:

- Robustna stabilna konstrukcija, izdelana iz nerjavečega jekla.
- Košare, izdelane na način, ki zmanjšuje trganje mladega satja.
- Sifonsko oblikovana iztočna pipa za iztok medu brez voščin.
- Velikost in dimenzije točila lahko prilagodimo vašim potrebam.

CENIK TALILNIKOV:

Premer	Cena z DDV
170 mm	70,00 €
215 mm	75,00 €
300 mm	85,00 €
350 mm	95,00 €

Naročila sprejema in prodaja:

Atelšek d. o. o., Povir 52a, Sežana

e-pošta: jani@atelsek.si, GSM: 031 667 158

MODEL TOČIL:

6-satno AŽ,
 6-satno AŽ + LR,
 6-satno AŽ + DB,
 12-satno AŽ,
 36-satno RADIALNO.

Wachsverarbeitung | Imkereiarartikel
 Deutsch Haseldorf 75 | 8493 Klösch, Avstrija
 Telefon & faks: +43 (0) 3475 / 2270
 info@wachs-hoedl.at | www.wachs-hoedl.at

Delovni čas:
 Ponedeljek–petek 8.00–12.00, 13.00–18.00
 Sobota 8.00–12.00

Jezik za sporazumevanje: nemščina.
 Naše satnice lahko kupite tudi v podjetju
 Logar trade, d. o. o., iz Šenčurja in
 Jana posredovanje, zastopanje, Maribor.

Kako nas najdete:

Imejte svoj vosek pod nadzorom!
Satnice iz lastnega voska so spet aktualne.

- Imate možnost prisostvovati predelavi svojega voska! Obvezna je predhodna telefonska najava!
- Najmanjša količina obdelave je 20 kg surovega voska ali 50 kg starih satov.
- Garantiramo razkuževanje s paro.
- Zelo ugodno razmerje med količino in kakovostjo.
- Po želji izdelujemo satnice vseh debelin in velikosti.
- Predelava voska poteka vse leto.
- Velika izbira pripomočkov za čebelarjenje.

DOLINŠEK MARJAN S.P.,
IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME,
MD OPREMA

Gladež 27
1411 Izlake
mobi: 041 985 313
tel.: 05 973 05 36 po 15 uri
e-mail: dolinsek.marjan@gmail.com

Osmukalniki, kateri
ne plesnijo.

Pri nas izdelujemo dve velikosti ometalnikov
in sončne topilnike iz nerjavne pločevine po
ugodnih cenah.

Čebelarstva tehnika
www.apiscale.eu **samo**
95,40 EUR

- ločen brezžični display
- spremljanje moči družin
- spremljanje donosa medicine
- pravočasno ukrepanje ob rojenju
- pravilno krmljenje
- za vse vrste panjev

041/844-482
Matevž Strgar s.p., Primičeva ulica 10a, 1291 Škofljica

KUNSTELJ

Miha Kunstelj, s. p., GSM: +386 (0)31 352 797
e-pošta: jm-kunstelj@amis.net

inž. Jože Kunstelj, s.p., GSM: +386 (0)31 893 276
e-pošta: jmkunstelj@amis.net

Zavrta 41
1234 Mengeš, SLOVENIJA
Tel./Faks: +386 (0)1 723 80 27
www.mj-kunstelj.com

PANJI Z IZDELANIMI DETAJLI

Luka Demšar s.p.
Javorje 28
4223 Poljane
tel.: 051 484 680
e-mail: l.demsar@gmail.com
www.tesarstvo-demsar.si

- NAKLADNI PANJI
- VEČNAMENSKA VISOKA PODNICA
- NAKLADE LR 1/1, LR 2/3, AŽ
- NOTRANJI SMUKALNIK ZA C.P.
- OKVIRČKI LR 1/1, LR 2/3, AŽ
- AŽ PANJ 11+3 Z VISOKO PODNICO
- AŽ PANJ 10 SATNI Z VISOKO PODNICO

Vse za čebelarje. Tudi v spletni trgovini:

www.cebelski-center.eu

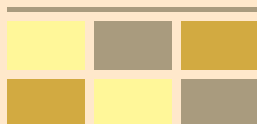
ČEBELARSKI CENTER LENART
05 917 89 27, 041 474 897
info@cebelski-center.eu

LASTNA PROIZVODNJA – VISOKA KAKOVOST
Izdelujemo panje iz tehnično sušenega smrekovega lesa.

Čebelski center Gorenjske v Lescah, Rožna dolina 50a, vam omogoča:

- izdelavo satnic iz vašega voska,
- odkup voska,
- nakup AŽ- in LR-satnic.

Vse informacije dobite na: www.cricg.si ali 031/628 499.

Zapustili so nas

FRANC AŽBE
3. 10. 1950–17. 6. 2016

Junija lani smo se loški čebelarji s praporom in poslovnim govorom na pokopališču v Selcih poslovili od svojega dolgoletnega člana Franca Ažbeta. Franc je bil vseskozi povezan z naravo, zato se je že kmalu posvetil živalim, saj je bil vnet lovec in čebelar. V naše vrste se je vključil leta 1983, bil aktiven v delovanju društva ter vseskozi skrbel za svoje čebele, ki jih je imel na vrtu ob domači hiši, tudi v zadnjih nekaj letih, ko ga je začela napadati bolezen. Še zadnje dni svojega življenja je z nasveti spodbujal sina Rudija, ki bo nadaljeval družinsko čebelarsko tradicijo. Čebelaril je stacionarno z

največ do dvajsetimi družinami. Franc, bil si vedrega in duhovitega značaja in takega te bomo v spominu ohranili.

Škofjeloški čebelarji

JANKO KOŠIR
28. 5. 1926–16. 6. 2016

Junija lani smo se poslovili od svojega dolgoletnega člana Janka Koširja s Križne Gore. S čebelami se je prvič srečal kot dvanajstletni fantič in z njimi preživel vse življenje. Tudi uničenje čebelnjaka in cele vasi med zadnjo vojno mu ni vzelo ljubezni do čebel. Vseskozi je ljubeče skrbel za do 15 panjev čebel. V naše društveno življenje se je vključil leta

1982 in v okviru svojega razpoložljivega prostega časa tudi aktivno pripomogel k splošnemu ugledu društva. Čebelarji pa ga posebno cenimo zaradi njegovega osebnega prispevka v obliki brezobrestnega posojila in materialne likovne obogatitve svojih društvenih prostorov. Za svoj prispevek je prejel priznanje Antona Janše III. stopnje. V naših spominih bo ostal kot preprost in dober čebelar.

Škofjeloški čebelarji

IVAN KOŽUH
11. 10. 1928–12. 7. 2016

Na mestnem pokopališču v Škofji Loki smo se

poslovili od Ivana Kožuha. Življenjska pot ga je vodila skozi vodenje manjše meščanske kmetije in čebelarstva. S čebelami se je srečal že v zgodnji mladosti, čebelarstvo je bila družinska tradicija. Po začetnem čebelarjenju v strogem mestnem jedru je v dobro čebel in sosedsstva čebelnjak z 18 panji preselil v Poljansko dolino. V naše društvo se je vključil leta 1964 in bil med najstarejšimi čebelarji. V društveno dogajanje se je aktivno vključeval, bil dva mandata član upravnega odbora, velik pa je njegov prispevek k vzdrževanju dobrega medsebojnega odnosa med člani. Pomagal je pri gradnji našega čebelarskega doma in večkrat daroval tudi les za ogrevanje naših prostorov. Prejel je odličji Antona Janše III. in II. stopnje.

Škofjeloški čebelarji

GJ PANJ

- za prehod iz AŽ v NAKLADNO čebelarjenje ("prednosti enakega satnika"),
- primeren za ZAČETNIKE (kompatibilen z LR in DB nakladami, enostavno rokovanje, hranjenje in zdravljenje čebel),
- KVALITETNA IZDELAVA (roglični spoji, kvaliteten smrekov les),
- MOŽNOST DOSTAVE.

040 464 873

www.mojcebelnjak.si

Mizarstvo *Strgar* d.o.o., Prišičeva ulica 10 a, 1291 Škofja Loka

Panje izdelujemo po načrtih in s sodelovanjem z univ. dipl. inž. Ivanom Jurkovičem.

www.cebelar.net

PANJ AŽ, 7 satni

MATERIAL: **STIRODUR**

Panj dobite v paketu z navodili za sestavljanje

NOVO Cena: **22 eur/kos**

Satniki AŽ iz lipovega lesa, že sestavljeni s folci ter vrtani (6 lukenj).

Cena: **0.65 eur/kos**

Medom d.o.o., Dolnja Bitnja 19 a, 6255 Prem

EVRO API ČEBELARSTVO

V čebelarski trgovini EVRO API ponujamo preizkušeno in cenovno ugodno čebelarsko opremo. Vsem kupcem nudimo svetovanje pri izbiri in strokovno pomoč.

GSM 1: 070/758 752 • GSM 2: 041/477 140

Izdelava prevoznih čebelnjakov AŽ- in nakladnih

Anton Ciglič s.p.

www.cebelnjaki.si

info@cebelnjaki.si

Telefon: 031 681 589

ČEBELARSTVO RIHAR - KOCJAN

Robert Kocjan s. p.

Gabrije 42, 1356 Dobrova

Tel.: 01 36 41 106, faks: 01 36 41 307

GSM: 031 351 964

e-pošta: robineli@siol.net

WWW.RIHAR-KOCJAN.SI

IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME TRGOVINA - ČEBELARSTVO

NOVO !!!
IZDELUJEMO SATNICE NA
NAJSODOBNEJŠEM STROJU.
PO DOGOVORU MOŽNA
IZDELAVA SATNIC IZ
LASTNEGA VOSKA.
OGLEJTE SI IZDELAVO
NA NAŠI SPLETNI STRANI.

DVO IN TRI SATNI
PANJČKI

IZOLACIJSKE KASETE
AŽ, LR

ČEBELJE POGAČE

MATIČNA REŠETKA

SATNIKI

VSE ZA OBNOVO PANJEV

Delovni čas: od pon. do čet.: 9.00-12.00 in 15.00-17.00, pet.: 9.00-15.00

ZMERNE CENE - TRADICIJA - KAKOVOST - IZKUŠNJE, PRIDOBLENE V LASTNEM ČEBELARSTVU

Naročeno blago vam lahko odpošljemo s paketno pošto.

ČEBELARJEM Z VELJAVNO ČLANSKO IZKAZNICO PRIZNAMO
4-% POPUST PRI
GOTOVINSKEM NAKUPU NAD 100 EUR V NAŠI PRODAJALNI.

Logar

ČEBELARSKA OPREMA

IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME IN TRGOVINA

izdelano s smislom za detajle.

DELOVNI ČAS TRGOVINE

PONEDELJEK - PETEK:

09.00-12.00

13.00-17.00

SOBOTA:

09.00-12.00

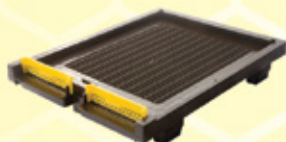

Izkoristite AKCIJSKE CENE
izdelkov za nakladne panje iz PVC materiala:

Pitalnik LR 7,5 l, PVC
Akcijska cena: 6,84 EUR

SMUKALNIK CVETNEGA PRAHU PVC
Primeren za AŽ in LR panje
Akcijska cena: 8,30 EUR

Podnica LR ventilirana, PVC
Akcijska cena: 10,38 EUR

Mreža za pridobivanje propolis
v LR in AŽ panjih PVC,
425x510 mm
Akcijska cena: 2,66 EUR

PVC SATNICA Z OKVIRJEM
za LR 1/1 ali 2/3 iz ABS materiala:
- odporen do temperature 95°C,
- dolga življenjska doba,
- pred uporabo satnico povoskajte.

Satni pitalnik 1,5 l, LR, DB, PVC
Akcijska cena: 1,98 EUR

Matična rešetka LR PVC 421x506 mm
Akcijska cena: 1,80 EUR

POKROV ZA LR PANJ
- s poliuretansko izolacijo,
ventilacijskimi čepi in z odprtino
za hranjenje ali brez odprtine, PVC

PANJ LR IZ UMETNE MASE
- hladen poleti in topel pozimi,
ker je izoliran s poliuretanom,
- prihranek pri času in denarju,
saj ni posebnega vzdrževanja,
barvanja,
- možnost razkuževanja vseh
delov panja,
- lahek za prenašanje,
- dolga življenjska doba,
- nakup panja po posameznih delih.

LOGAR TRADE D.O.O.
POSLOVNA CONA A 41
SI-4208 ŠENČUR

04 25 19 410

info@logar-trade.si

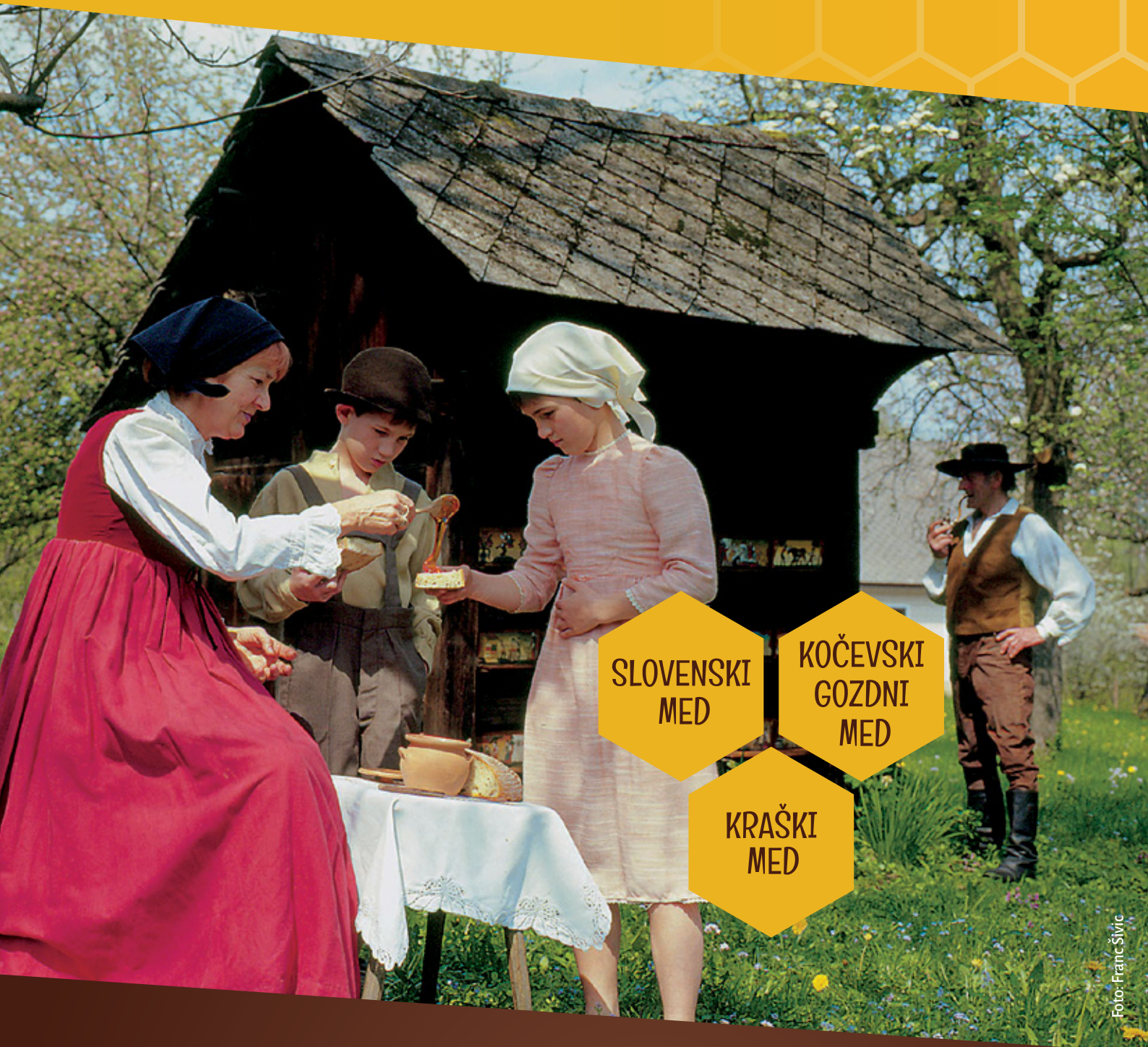
www.logar-trade.si

Naročeno vam lahko odpošljemo s paketno pošto.

Pri gotovinskem nakupu čebelarke opreme nad 100,00 € priznamo čebelarjem z veljavno čebelarsko izkaznico 4 % popusta.

PESTROST OKUSOV

SLOVENSKI
MED

KOČEVSKI
GOZDNI
MED

KRAŠKI
MED

Foto: Franc Šivic

MOJ MED JE S CERTIFIKATOM, PA TVOJ?

Vključite se v evropske sheme kakovosti in dokažite kupcem, da delate dobro, da je vaš med višje kakovosti in z znanim poreklom. **Sedaj – z minimalno administracijo.**

Pokličite na ☎ **01/729 61 29 Natašo Lilek** ali pišite na ✉ **natasa.lilek@czs.si**

Vsebinska tega promocijskega oglasa predstavlja le stališča avtorja in je v njegovi izključni odgovornosti. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za uporabo informacij, ki jih vsebuje to gradivo.

PROGRAM, FINANCIRAN
S PRISPEVKOM
EVROPSKE UNIJE

EVROPSKA UNIJA PODPIRA KAMPANJE,
KI SPODBUJAJO VISOKOKAKOVOSTNE
KMETIJSKE PROIZVODE.

ENJOY
IT'S FROM
EUROPE

